

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (M.B.A.)

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ:

“ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ (EARNINGS
RESTATEMENTS) ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ
ΔΙΕΘΝΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ: ΕΜΠΕΙΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ
ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ”

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ: *ANNITA ΦΛΩΡΟΥ, ΛΕΚΤΟΡΑΣ*

ΝΕΚΤΑΡΙΑ ΝΑΣΤΟΥ

ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ: Μ 43/06

**ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ,
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

ΣΥΝΟΨΗ.....	3
--------------------	----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Το περιβάλλον ανάπτυξης και διαμόρφωσης των Δ.Π.Χ.Π.

1.1 Η ΤΑΣΗ ΓΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ.....	5
1.2 Η ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗΣ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ.....	6
1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ IASC ΚΑΙ IASB.....	7
1.4 Ο ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΞΙΩΝ:	
IOSCO.....	9
1.5 Ο ΒΑΘΜΟΣ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΔΠΧΠ.....	11
1.5.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΟΠΟΥ ΈΧΟΥΝ ΑΠΗΧΗΣΗ ΤΑ ΔΠΧΠ.....	11
1.5.2 Η ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΔΠΧΠ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ.....	13
1.6 ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΠΧΠ	15
1.6.1 ΆΜΕΣΑ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ.....	15
1.6.2 ΈΜΜΕΣΑ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ.....	16
1.6.3 ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	17
1.6.4 ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ.....	19
1.6.5 ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ.....	20
1.6.6 ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΑΛΥΤΕΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....	21
1.7 ΕΜΠΟΔΙΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ.....	21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Κατηγορίες Λογιστικών Λαθών

2.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΛΑΘΩΝ.....	25
2.2 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΛΑΘΩΝ.....	26
2.3 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....	29
2.4 Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΗΠΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2002-2005.....	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Π. από τις ελληνικές και ξένες επιχειρήσεις

3.1 ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΈΛΕΓΧΟΣ.....	32
3.2 ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΔΠΧΠ.....	33
3.2.1 ΈΡΕΥΝΑ ΤΗΣ PWC.....	33
3.2.2 ΈΡΕΥΝΑ ΤΗΣ GRANT THORNTON.....	34
3.3 ΈΡΕΥΝΑ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΙCΑΕW.....	35
3.4 ΑΙΤΙΑ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ.....	38
3.5 ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΔΠΧΠ	41
3.6 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΛΤΕ.....	42
3.6.1 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ.....	47
3.7 ΑΥΣΤΗΡΟΙ ΈΛΕΓΧΟΙ ΕΠΙ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ.....	58
3.8 ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ.....	59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Τελικά Συμπεράσματα.....	61
---------------------------------	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Βιβλιογραφία - Πηγές.....	64
----------------------------------	-----------

Σύνοψη

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση του βαθμού αποδοχής και κατανόησης από τις ελληνικές επιχειρήσεις των διατάξεων των ΔΠΧΠ, μετά την πρώτη υποχρεωτική εφαρμογή τους στις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2005, σύμφωνα με τη Νομοθεσία. Στην πρώτη ενότητα παρουσιάζεται η τρέχουσα κατάσταση στο διεθνοποιημένο περιβάλλον, η πορεία προς αυτό και οι αλλαγές οι οποίες επέρχονται σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Ειδικότερα, το ενδιαφέρον εστιάζεται στις εξελίξεις στο οικονομικό και επιχειρηματικό πεδίο, με έμφαση τον κλάδο της Λογιστικής ο οποίος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την οικονομική – επιχειρηματική δράση, τις επηρεάζει και επηρεάζεται από αυτές. Απεικονίζεται η πορεία προς τα ΔΠΧΠ μέσω των Διεθνών Οργανισμών οι οποίοι τα πρεσβεύουν και απαριθμούνται κάποια από τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα (όπως αυτά καταγράφηκαν σε προγενέστερες έρευνες και στον Τύπο), τα οποία σχετίζονται με την εφαρμογή τους με σκοπό να αποκτηθεί μια συνολική εικόνα του επικρατούντος κλίματος στην αγορά και στις επιχειρήσεις. Με δεδομένο ότι η πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ αναμένεται να παρουσιάσει δυσκολίες, προβλήματα και λάθη για τις επιχειρήσεις, η δεύτερη ενότητα εστιάζει στα λάθη στον κλάδο της λογιστικής. Με βάση την υπάρχουσα βιβλιογραφία παρουσιάζονται οι συνηθέστερες πηγές – κατηγορίες λαθών και οι επιπτώσεις που επιφέρουν. Ακόμη, παρουσιάζεται συσχέτιση των γενικών λαθών με αυτά τα οποία ανακύπτουν από την αλλαγή από το ΕΓΛΣ στα ΔΠΧΠ. Η τρίτη ενότητα επικεντρώνεται στην αναζήτηση και παρουσίαση δεδομένων αναφορικά με την απήχηση των ΔΠΧΠ, το βαθμό ορθής εφαρμογής τους και τις συνέπειες στα οικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων που τις εφαρμόζουν. Παρουσιάζονται τα συμπεράσματα ελληνικών και ξένων ερευνών. Μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στο βαθμό αποδοχής τους από τις ελληνικές εταιρίες, στα λάθη τα οποία έγιναν και στις παρατηρήσεις οι οποίες σημειώθηκαν από τους Ορκωτούς Ελεγκτές όσον αφορά στις πρώτες δημοσιοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τις επιταγές των ΔΠΧΠ, με βάση τα δεδομένα από τα Ετήσια Δελτία του 2005 των επιχειρήσεων και τα σχόλια από τα Πιστοποιητικά Ελέγχου των Ορκωτών Ελεγκτών. Επίσης, δίνονται στοιχεία από τις τρέχουσες εξελίξεις ως προς τους ελέγχους που διεξάγονται με στόχο να κριθεί η ποιότητα του έργου των ελεγκτών και

των συντακτών των καταστάσεων, καθώς και σύγχρονες γνώμες για την πορεία και απήχηση των ΔΠΧΠ. Στην τέταρτη ενότητα ολοκληρώνεται η έρευνα με την εξαγωγή συμπερασμάτων και παρουσίαση συγκεντρωτικά των αποτελεσμάτων από την πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ.

1

Το περιβάλλον ανάπτυξης και διαμόρφωσης των Δ.Π.Χ.Π.

1.1 Η ΤΑΣΗ ΓΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Οι εξελίξεις των τελευταίων δεκαετιών δείχνουν ότι η έννοια της παγκοσμιοποίησης έχει αποκτήσει μεγάλες διαστάσεις. Πρόκειται για μια ιστορική διαδικασία η οποία θεωρείται η φυσική εξέλιξη της ανάγκης για βελτίωση, ανάπτυξη και διεύρυνση των γνώσεων και επέκταση σε όλους τους τομείς. Ο όρος αυτός χρησιμοποιείται για να δηλώσει την αυξανόμενη τάση συσχέτισης, συνεργασίας και αλληλεξάρτησης σε παγκόσμιο επίπεδο σε θέματα όπως η οικονομία, η πολιτική, η κουλτούρα, η κοινωνία στο σύνολό της, η τεχνολογία και η οικολογία. Όλοι αυτοί οι τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας έχουν επηρεαστεί από αυτή σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό. Η διάδοση της τεχνολογίας ειδικότερα, η ταχύτητα πληροφόρησης και επικοινωνίας που προξένησε η διεύρυνση της χρήσης του διαδικτύου συνέβαλαν ουσιαστικά σε αυτό.

Το σύνολο της οικονομίας των χωρών, πολιτικές και κοινωνικές αποφάσεις λαμβάνονται πλέον με βάση τα νέα δεδομένα τα οποία έθεσε η τάση της παγκοσμιοποίησης. Καμία επιχείρηση και καμία χώρα δε λειτουργεί (δεν μπορεί να λειτουργήσει) αυτόνομα, αποκομμένη από την εξέλιξη αυτή. Επομένως, τα θέματα της λογιστικής είναι αναμενόμενο ότι θα πρέπει να ακολουθήσουν τη ροή των εξελίξεων. Η λογιστική θεωρείται η “γλώσσα των επιχειρήσεων” καθώς διαμέσου αυτής οι επιχειρήσεις επικοινωνούν με το εξωτερικό τους περιβάλλον (επενδυτές, πιστωτές, αναλυτές καθώς και με άλλες επιχειρήσεις οι οποίες έχουν κάποιο ενδιαφέρον). Σταδιακά, γίνεται εντονότερη η αναγκαιότητα για ομοιόμορφες λογιστικές καταστάσεις, πιο εύκολα συγκρίσιμες μεταξύ τους οι οποίες θα διευκολύνουν το έργο των προαναφερθέντων ενδιαφερόμενων.

Πιο συγκεκριμένα, ο ολοένα αυξανόμενος αριθμός επιχειρήσεων που ξεπερνούν τα γεωγραφικά όρια μιας χώρας και επεκτείνονται τόσο οριζόντια όσο και κάθετα, δημιουργεί την ανάγκη για ουσιαστικότερο έλεγχο των μεγεθών τους και σύγκριση με άλλες ομοίου μεγέθους. Η αλλαγή αυτή οδήγησε στην αναθεώρηση και τροποποίηση νομοθετικών και φορολογικών ζητημάτων και στη συνέχεια γέννησε την ανάγκη και επιθυμία για εναρμόνιση των λογιστικών αρχών και πρακτικών των διαφόρων χωρών.

1.2 Η ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗΣ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Με δεδομένο τον αδιαμφισβήτητο και ουσιαστικό ρόλο της λογιστικής στις τρέχουσες εξελίξεις της παγκοσμιοποίησης, εμφανίστηκαν στο προσκήνιο οι όροι της εναρμόνισης και της προτυποποίησης. Πρόκειται για δύο όρους οι οποίοι περιγράφουν όμοιες πτυχές της κατάστασης και για αυτό το λόγο πολλές φορές χρησιμοποιούνται εναλλακτικά, χωρίς ωστόσο, αυτό να θεωρείται ορθό.

Ο όρος εναρμόνιση είναι πιο ελαστικός και ευέλικτος. Αφορά στη διαδικασία με την οποία επιτυγχάνεται τμηματικά και ομαλά η σύγκλιση στον τρόπο απεικόνισης και ερμηνείας των οικονομικών μεγεθών και καταστάσεων των επιχειρήσεων. Αντίθετα, η προτυποποίηση έχει πιο αυστηρή έννοια, καθώς προϋποθέτει την πλήρη εξάλειψη των διαφορών και την πιστή τήρηση από όλα τα κράτη μιας μορφής κανόνων και πρακτικών.

Η μετάβαση στα όρια της αυστηρής προτυποποίησης θεωρείται ανέφικτη και ουτοπική. Η διαφορετικότητα στην κουλτούρα, και τα πολιτικοοικονομικά και κοινωνικά συστήματα των χωρών τα οποία είναι το θεμέλιο της λογιστικής της κάθε χώρας δε γίνεται να συγκλίνουν σε απόλυτο βαθμό. Συνεπακόλουθα, οι κανόνες της λογιστικής μπορούν να αποκτήσουν μια όμοια μεταξύ τους φιλοσοφία και ροή, όχι όμως την ίδια.

Εντούτοις, προκύπτουν μερικά ζητήματα όσον αφορά στο θέμα της εναρμόνισης. Το πρώτο είναι το κατά πόσο αυτή είναι αναγκαία. Πολλοί είναι αυτοί οι οποίοι επικρίνουν την αναγκαιότητά της και αντιτίθενται σε αυτή. Κάποιοι από αυτούς είναι αυτοί οι οποίοι βλέπουν με παρωπίδες την τάση της εξέλιξης που δημιουργεί η παγκοσμιοποίηση. Χωρίς δεύτερη σκέψη αντιστέκονται σε καθετί που την περιέχει και κατά συνέπεια και στην εναρμόνιση της λογιστικής. Όσοι εναντιώνονται με

επιχειρήματα, υποστηρίζουν ότι είναι απλά ένας τρόπος επιβολής των πρακτικών των αναπτυγμένων χωρών και επίδειξης της δύναμής τους. Επίσης, θεωρούν ότι πολλές χώρες έχουν ήδη αναπτύξει τα δικά τους πρότυπα και τα χρησιμοποιούν επιτυχώς και δε θα είναι πρόθυμες να τα αλλάξουν και να υιοθετήσουν τα πρότυπα της εναρμόνισης τα οποία μπορεί να αποκλίνουν από το ιδιαίτερο περιβάλλον της χώρας.

Ένα ακόμη ζήτημα το οποίο υπάρχει, έχει σχέση με την “απόσταση” ανάμεσα στην πραγματική (de facto) εφαρμογή των προτύπων εναρμόνισης και στο περιεχόμενο των κανόνων αυτών όπως έχουν θεσμοθετηθεί (de jure). Οι κανόνες υπάρχουν και στοχεύουν στη σύγκλιση, ωστόσο το ζήτημα είναι σε ποιο βαθμό γίνονται αποδεκτοί και χρησιμοποιούνται στην πράξη. Η απόκλιση μεταξύ της ύπαρξης των κανόνων και του βαθμού τήρησής τους αποτελεί τη βάση της επιχειρηματολογίας των αντιλογούντων. Ισχυρίζονται αυτοί ότι πλήρης εναρμόνιση δε θα επιτευχθεί καθώς η διαφορετικότητα θα συνεχίσει να στέκεται εμπόδιο στην ουσιαστική εφαρμογή ενιαίων κανόνων.

1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ IASC ΚΑΙ IASB

Η επιτροπή για τα διεθνή λογιστικά πρότυπα IASC (International Accounting Standards Committee) ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 1973 στο Λονδίνο. Ιδρυτικά μέλη ήταν λογιστικοί οίκοι της Αυστραλίας, του Καναδά, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιαπωνία, του Μεξικό, της Ολλανδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Πρωταρχικοί στόχοι κατά τη σύσταση της Επιτροπής ήταν οι ακόλουθοι:

- Δημιουργία λογιστικών προτύπων τα οποία θα είχαν εφαρμογή στη σύνταξη των λογιστικών καταστάσεων με στόχο να γίνουν ευρέως αποδεκτά και να εφαρμόζονται σε παγκόσμια κλίμακα.
- Η εναρμόνιση και διαρκής βελτίωση των λογιστικών προτύπων, κανονισμών και πολιτικών.

Το Μάιο του 2000, η IASC στην προσπάθειά της να τονίσει τη μεταβλητότητα του έργου της θέσπισης προτύπων λόγω των ποικίλων μεταβολών που συμβαίνουν στο εξωτερικό περιβάλλον αποφάσισε να αλλάξει τη δομή της. Συνεπώς το Μάρτιο του

2001, συστήθηκε ο International Accounting Standards Committee (IASC) Foundation. Ο Οργανισμός αυτός είναι μη κερδοσκοπικός και έργο του είναι η εποπτεία του IASB.

Οι αντικειμενικοί στόχοι του International Accounting Standards Committee (IASC) Foundation είναι:

- Η δημιουργία διεθνών λογιστικών προτύπων υψηλού επιπέδου, τα οποία να είναι εύκολα κατανοητά και εφαρμόσιμα και τα οποία να απαιτούν υψηλού επιπέδου, ξεκάθαρη και συγκρίσιμη πληροφόρηση μέσω των οικονομικών καταστάσεων. Σκοπός είναι η διευκόλυνση στη λήψη αποφάσεων όσων χρειάζονται πληροφόρηση για επιχειρηματικές – επενδυτικές κινήσεις πέρα από τα στενά όρια των κρατών.
- Η προώθηση της χρήσης και ο έλεγχος της πιστής και ορθής εφαρμογής των προτύπων.
- Η σύγκλιση των εθνικών και διεθνών λογιστικών προτύπων με στόχο την όσο το δυνατό υψηλότερου επιπέδου παροχή λύσεων.

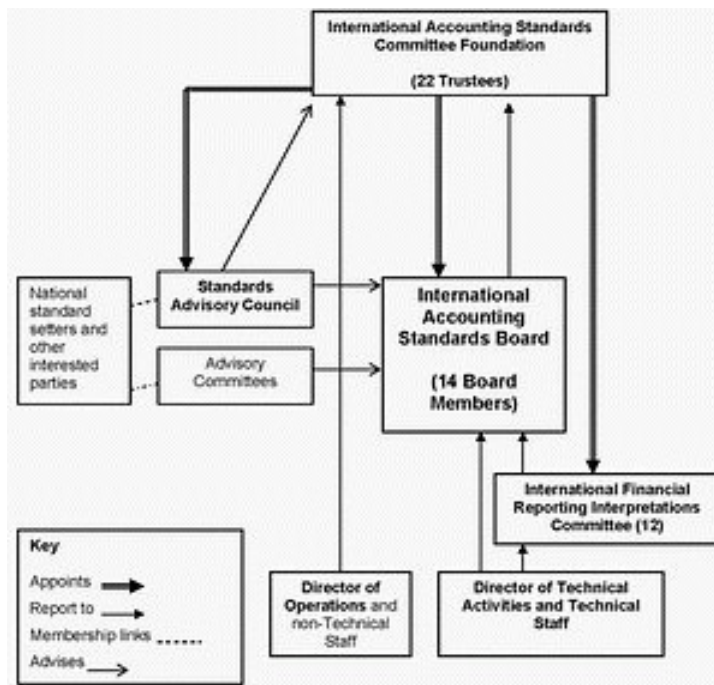
Καθίσταται επομένως εμφανές, ότι οι αντικειμενικοί στόχοι το 1973 της IASC και σήμερα μετά την απόφασή της για ανανέωση και “μεταμόρφωση” δεν έχουν διαφοροποιηθεί σε θέμα ουσίας. Οι αλλαγές βασίζονται σε λεπτομέρειες, καθώς οι νέοι αντικειμενικοί στόχοι είναι πιο ξεκάθαροι και λεπτομερείς.

Η δομή του IASB έχει την ακόλουθη μορφή: το ίδρυμα IASC αποτελεί έναν ανεξάρτητο οργανισμό ο οποίος συνδέεται με την επιτροπή διαχείρισης των Trustees, τον IASB, τη Συμβουλευτική Επιτροπή για τα Πρότυπα Standards Advisory Council και την Επιτροπή Ερμηνείας των Διεθνών οικονομικών καταστάσεων - International Financial Reporting Interpretations Committee.

Την ευθύνη για την ανάπτυξη των προτύπων την έχει πλήρως ο IASB παρόλο που οι Trustees, ασκούν σε αυτόν έλεγχο και εγκρίνουν τις δαπάνες.

Στο σχήμα 1 απεικονίζεται η δομή του IASB:

Σχήμα 1

Ο IASB στοχεύοντας στη διευκόλυνση του έργου των επιχειρήσεων και κυρίως αυτών που εφαρμόσαν τα ΔΠΧΠ για πρώτη φορά κατά το έτος 2005, δεσμεύεται να μην προχωρήσει σε θέσπιση νέων Προτύπων πριν το 2009. Στόχος αυτής της απόφασης, αποτελεί η διασφάλιση της σταθερότητας για το χρονικό αυτό διάστημα, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στην προσπάθειά τους να ανταποκριθούν στις αλλαγές.

1.4 Ο ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΞΙΩΝ: IOSCO

Ο IOSCO (International Organization of Securities Commissions), αποτελεί το βασικότερο μέσο διασφάλισης διατήρησης της αρμονίας και συνεργασίας στη διεθνή αγορά διακίνησης αξιών.

Οι βασικοί και ισάξιοι στόχοι του IOSCO έχουν ως εξής :

- Η προστασία των επενδυτών,

- Η διασφάλιση ότι η διεθνής αγορά λειτουργεί αποτελεσματικά, με διαφάνεια και χωρίς δόλο.
- Η ελαχιστοποίηση του συστηματικού κινδύνου.
- Η προώθηση ανάπτυξης των τοπικών αγορών
- Η θέσπιση υψηλών προτύπων για τον αποτελεσματικό έλεγχο των διεθνών συναλλαγών
- Η προώθηση της ομοιομορφίας και ακεραιότητας των αγορών με την ορθή χρήση των προτύπων.

Το 1974 ιδρύθηκε ένας οργανισμός στην Αμερική με στόχους παρόμοιους με αυτούς του IOSCO. Το 1983 ο Οργανισμός αυτός πήρε τη σημερινή μορφή του IOSCO, με τη διαφορά ότι πλέον πρόκειται για έναν οργανισμό με διεθνή δραστηριότητα που έχει ξεφύγει από τα όρια των ΗΠΑ. Κατάλοιπο της προγενέστερης μορφής του θεωρούνται οι πολλές επίσημες γλώσσες που έχει – Αγγλικά, Γαλλικά, Ισπανικά και Πορτογαλικά. Τον Απρίλιο του 1983 έντεκα αντιπροσωπείες διασφάλισης αξιών από τη Βόρεια και Νότια Αμερική συγκεντρώθηκαν στο Κουίτο του Εκουαδόρ για να αποφασίσουν τη μετατροπή του σε διεθνή οργανισμό.

Τον επόμενο χρόνο, το 1984, αντιπροσωπείες διασφάλισης αξιών από τη Γαλλία, την Ινδονησία, την Κορέα και το Ηνωμένο Βασίλειο έγιναν τα πρώτα μη αμερικανικά μέλη του IOSCO.

Τον Ιούλιο του 1986, το ετήσιο Συνέδριο του Οργανισμού πραγματοποιείται στο Παρίσι, για πρώτη φορά έξω από τα όρια της αμερικανικής ηπείρου.

Σήμερα ο IOSCO έχει 183 μέλη και ο ρόλος του στη διεθνή αγορά αποκτά όλο και μεγαλύτερες διαστάσεις ακολουθώντας τις εξελίξεις της εποχής στο θέμα της παγκοσμιοποίησης. Τα πρότυπα τα οποία θεσπίζει και οι συστάσεις του, έχουν τεράστια αναγνωρισιμότητα και αποδοχή.

Ο IOSCO διοικείται από την Εκτελεστική Επιτροπή, το έργο της οποίας χωρίζεται σε δύο επιμέρους επιτροπές: την Τεχνική Επιτροπή (ΤΕ) και την Επιτροπή για τις Αναδύμενες Αγορές. Έργο της ΤΕ είναι η παρακολούθηση και ανάλυση των αγορών και ο εντοπισμός των αναγκαίων ενεργειών για την τήρηση των πρωταρχικών στόχων του οργανισμού.

Με βάση τις εξελίξεις των τελευταίων χρόνων στη διεθνή αγορά με τις οικονομικές απάτες οι οποίες βγήκαν στο προσκήνιο, ο IOSCO στην προσπάθειά του να προστατέψει τους επενδυτές έκανε μεγάλο έργο για το θέμα αυτό. Συγκεκριμένα, το Φεβρουάριο του 2005 η ΤΕ δημοσίευσε μια αναφορά για την ενίσχυση των κεφαλαιαγορών ενάντια στα οικονομικά σκάνδαλα (Strengthening Capital Markets against Financial Fraud). Επιπλέον, αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα των ΔΠΧΠ και την ανάγκη ορθής εφαρμογής τους, δημιούργησε μια βάση δεδομένων που σχετίζεται με τα Πρότυπα στοχεύοντας να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη χρήση τους. Η βάση αυτή λειτουργεί από τον Ιανουάριο του 2007 ενισχύοντας τις δηλώσεις του Προέδρου της ΤΕ στο ετήσιο δελτίο του 2005 ότι ο IOSCO, αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα της σύγκλισης που αναμένεται να επιφέρει η ευρεία χρήση των ΔΠΧΠ.

1.5 Ο ΒΑΘΜΟΣ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΔΠΧΠ

Με βάση τα επίσημα στοιχεία τα οποία δόθηκαν από τον πρόεδρο της επιτροπής διαχείρισης (Trustees) του IASC Foundation στην ετήσια έκθεση για το 2005, πάνω από 100 χώρες χρησιμοποιούν υποχρεωτικά ή συμπληρωματικά τα ΔΠΧΠ ή έχουν την πρόθεση να τα υιοθετήσουν στο εγγύς μέλλον. Το 2005 θα αποτελεί σταθμό ιστορικής αναφοράς για τα ΔΠΧΠ και την εξάπλωσή τους, καθώς ήταν η πρώτη χρονιά υποχρεωτικής εφαρμογής τους από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Νότιας Αφρικής, την Αυστραλία, το Χονγκ Κονγκ. Παράλληλα ανακοινώθηκε η πρόθεση της Κίνας να υιοθετήσει τα Διεθνή Πρότυπα και τη μετάβαση σε αυτά κατά το 2007. Επίσης, συνεχίστηκε η προσπάθεια διάδοσής τους στις δύο μεγάλες αγορές των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας και αποφασίστηκε η χρήση τους και από τον Καναδά από το 2011.

1.5.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΟΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΠΗΧΗΣΗ ΤΑ ΔΠΧΠ

Σε γενικές γραμμές το προφίλ των χωρών οι οποίες παρουσιάζουν μεγαλύτερη προθυμία και θέληση να ασπαστούν τα ΔΠΧΠ, έχει στοιχεία “αδυναμίας” σε αρκετές πτυχές του. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με έρευνα, των Hope, Jin και Kang

(2006) που διεξήχθη χρησιμοποιώντας δεδομένα από 38 χώρες εντοπίστηκαν τα ακόλουθα: οι χώρες οι οποίες έχουν τάση για υιοθέτηση των ΔΠΧΠ είναι αυτές στις οποίες δεν υπάρχει μεγάλη προστασία των μετόχων και έλεγχος της ποιότητας της πληροφόρησης. Οι επιχειρήσεις που εδρεύουν στις χώρες αυτές έχουν ουσιαστικότερα καθαρά οφέλη από τη χρήση κοινά αποδεκτών κανόνων συγκριτικά με τις αντίστοιχες χωρών που παρουσιάζουν αποδοτικότερους μηχανισμούς προστασίας των μετόχων. Η ερμηνεία του συμπεράσματος αυτού είναι ότι οι χώρες αυτές επιζητούν έναν τρόπο να αναβαθμιστούν προκειμένου να προσεγγίσουν ευκολότερα τη διεθνή αγορά και να ενισχύσουν την αξιοπιστία τους.

Σύμφωνα με ερευνητικά συμπεράσματα, οι αναπτυσσόμενες χώρες παρουσιάζουν μεγαλύτερη ανάγκη να ενταχθούν στο πλαίσιο των ομοιόμορφων κανόνων για δύο κυρίως λόγους:

- Δεν έχουν τη γνώση, την εμπειρία και τους οικονομικούς πόρους να διαμορφώσουν τα δικά τους πρότυπα και να θεσπίσουν το δικό τους λογιστικό σύστημα.
- Προτιμούν τη σιγουριά των έτοιμων, ευρέως διαδεδομένων και αποδεκτών κανόνων αποκτώντας αυτόματα μεγαλύτερη αναγνώριση και αξιοπιστία στη διεθνή αγορά, με όλα τα πλεονεκτήματα τα οποία αυτό συνεπάγεται.

Τα συμπεράσματα έρευνας των Armstrong, Barth, Jagolinzer και Riedl (2007), για την εφαρμογή των ΔΠΧΠ στην Ευρώπη, έδειξαν ότι δεν υπάρχει αξιοσημείωτη συσχέτιση ως προς την πρόθεση μετάβασης στα ΔΠΧΠ ανάλογα με το νομικό σύστημα της εκάστοτε χώρας. Συγκεκριμένα, είτε οι χώρες είχαν νομικά συστήματα βασισμένα στην αποδεκτή συμπεριφορά (code law), είτε στην αποφυγή της μη αποδεκτής (common law) η πιθανότητα να ασπαστούν τα ΔΠΧΠ αποδείχτηκε περίπου ίδια.

Αντίθετη με τα παραπάνω, είναι η περίπτωση της Γερμανίας. Οι γερμανικές επιχειρήσεις εθελοντικά κάνουν χρήση των ΔΠΧΠ σε μεγάλο ποσοστό πριν την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους (2005). Η υπόθεση ότι αυτό μπορεί να σχετίζεται με την ανάγκη περιορισμού χειραγώγησης των κερδών και εξασφάλιση υψηλότερης προστασίας των μετόχων δεν ευσταθεί. Οι Tenndeloo και Vanstaele (2005), στην έρευνα τους αποδεικνύουν ότι δεν υπάρχει διαφοροποίηση στο θέμα της

χειραγώγησης των κερδών είτε εφαρμόζονται τα ΔΠΧΠ ή τα εθνικά πρότυπα της Γερμανίας.

1.5.2 Η ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΔΠΧΠ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Σύμφωνα με τα δεδομένα τα οποία παρουσιάζονται από την ελεγκτική εταιρία Deloitte (<http://www.iasplus.com/country/useias.htm>) η επίσημη διάδοση των ΔΠΧΠ ανά χώρα έχει ως εξής, μέχρι και 01 Αυγούστου 2007:

- *Χώρες στις οποίες η χρήση των ΔΠΧΠ είναι υποχρεωτική για όλες τις εισηγμένες εταιρίες (Πίνακας 1) :*

Πίνακας 1

ΑΡΜΕΝΙΑ	ΑΥΣΤΡΙΑ	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ
ΜΠΑΧΑΜΕΣ	ΜΠΑΧΡΕΪΝ	ΝΗΣΟΙ BARBADOS
ΒΕΛΓΙΟ	ΒΟΣΝΙΑ & ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
ΧΙΛΗ	ΚΟΣΤΑ ΡΙΚΑ	ΚΡΟΑΤΙΑ
ΚΥΠΡΟΣ	ΤΣΕΧΙΑ	ΔΑΝΙΑ
ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	ΕΚΟΥΑΔΟΡ	ΑΙΓΥΠΤΟΣ
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	ΕΣΘΟΝΙΑ	ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ
ΓΑΛΛΙΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΓΕΩΡΓΙΑ
ΓΚΑΝΑ	ΕΛΛΑΔΑ	ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ
GUYANA	ΑΪΤΗ	ΟΝΔΟΥΡΑ
ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	ΙΣΛΑΝΔΙΑ
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΤΖΑΜΑΪΚΑ
ΙΟΡΔΑΝΙΑ	ΚΕΝΥΑ	ΚΟΥΒΕΪΤ
ΚΙΡΓΙΣΤΑΝ	ΛΕΤΟΝΙΑ	ΛΙΒΑΝΟΣ
ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΪΝ	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Π.Γ.Δ.Μ.	ΜΑΛΛΟΥΙ	ΜΑΛΤΑ
ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ	ΝΑΜΙΜΠΙΑ	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
ΝΕΠΑΛ	ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ	ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	ΟΜΑΝ	ΠΑΝΑΜΑΣ
ΠΑΠΟΥΑ ΝΕΑ ΓΟΥΙΝΕΑ	ΠΕΡΟΥ	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ
ΠΟΛΩΝΙΑ	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	ΚΑΤΑΡ
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΡΩΣΙΑ	ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	ΣΛΟΒΑΚΙΑ	Ν. ΑΦΡΙΚΗ
ΙΣΠΑΝΙΑ	ΣΟΥΗΔΙΑ	ΤΑΤΖΙΚΙΣΤΑΝ
TANZANIA	TRININTANT & ΤΟΜΠΑΓΚΟ	ΤΟΥΡΚΙΑ
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ
BENEZOYELLA		

- *Ειδικές περιπτώσεις:*

Βραζιλία: Η χρήση των ΔΠΧΠ θα είναι υποχρεωτική από το έτος 2010 μόνο για τους Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς.

Κίνα: Υποχρεωτική η εφαρμογή, όχι όμως για το σύνολο των επιχειρήσεων.

Καζακστάν: Υποχρεωτική η εφαρμογή των ΔΠΧΠ μόνο για τις Τράπεζες.

Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα: Υποχρεωτική η εφαρμογή των ΔΠΧΠ για τις Τράπεζες και όσες επιχειρήσεις διαπραγματεύονται τα συμφέροντά τους στο Διεθνές Οικονομικό Κέντρο του Ντουμπάι.

- Χώρες στις οποίες η χρήση των ΔΠΧΠ είναι επιτρεπτή (αλλά όχι υποχρεωτική) για τις εισηγμένες εταιρίες (Πίνακας 2) :

Πίνακας 2

ΑΡΟΥΜΠΑ	ΒΕΡΜΟΥΔΕΣ	ΒΟΛΙΒΙΑ
ΜΠΟΤΣΟΥΑΝΑ	ΝΗΣΟΙ ΚΕΙΜΑΝ	ΝΤΟΜΙΝΙΚΑ
ΕΛ ΣΑΛΒΑΝΤΟΡ	ΝΗΣΟΙ ΦΙΤΖΙ	ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ
ΙΣΡΑΗΛ	ΛΑΟΣ	ΛΕΣΟΘΟ
ΜΑΚΑΟΥ	ΜΕΞΙΚΟ	ΜΑΡΟΚΟ
ΜΥΑΝΜΑΡ	ΟΛΛΑΝΔΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΛΕΣ	ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ
ΣΟΥΡΙΝΑΜ	ΣΟΥΑΖΙΛΑΝΔΗ	ΕΛΒΕΤΙΑ
ΟΥΓΚΑΝΤΑ	ΒΡΕΤΑΝΙΚΕΣ ΠΑΡΘΕΝΟΙ ΝΗΣΟΙ	ΖΑΜΠΙΑ
ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ		

1.6 ΟΦΕΛΗ & ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΠΧΠ

1.6.1 ΑΜΕΣΑ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ

Οι επενδυτές αποτελούν μια από τις βασικότερες ομάδες ενδιαφερομένων για την εφαρμογή ή όχι των ΔΠΧΠ καθώς τα συμφέροντά τους είναι άρρηκτα δεμένα με την πορεία των επιχειρήσεων. Τα οφέλη τους από τη χρήση αυτών συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Χαμηλότερο ρίσκο στις επενδυτικές αποφάσεις καθώς η ομοιομορφία που παρουσιάζουν οι καταστάσεις σε συνδυασμό με το γεγονός ότι πλέον είναι πιο ακριβείς και πλήρεις θα σημαίνει ότι μπορούν να τις αξιολογήσουν ευκολότερα και πιο αποτελεσματικά.

- Οι μικροί επενδυτές υπολογίζεται ότι επωφελούνται σημαντικά από τα νέα πρότυπα καθώς υστερούν σε σχέση με τους μεγάλους αναλυτές στο γεγονός ότι δεν έχουν πρόσβαση σε άλλες πηγές πληροφόρησης πέρα από τις οικονομικές καταστάσεις. Επομένως, η ομοιομορφία και η μεγαλύτερη και αξιοπιστία του περιεχομένου των καταστάσεων αυτών τους δίνουν την ευκαιρία να μπορούν να ανταγωνιστούν πιο άνετα τους “επαγγελματίες”.
- Η ποικιλία στις λογιστικές καταστάσεις σήμαινε αυξημένο κόστος για τους επενδυτές με τον ακόλουθο τρόπο: οι αναλυτές προκειμένου να μετατρέψουν τα ανόμοια μεγέθη έτσι ώστε να είναι συγκρίσιμα έκαναν κάποιες διεργασίες οι οποίες κόστιζαν τόσο σε χρόνο όσο και σε χρήμα. Το κόστος αυτό βάρυνε φυσικό τον τελικό καταναλωτή, τον επενδυτή ο οποίος εκμεταλλευόταν το αποτέλεσμα αυτής της εργασίας.
- Ανάμεσα στα αναμενόμενα οφέλη συμπεριλαμβάνεται και η διευκόλυνση των εκτός συνόρων εξαγορών και συγχωνεύσεων. Οι επενδυτές είναι αυτοί οι οποίοι καρπώνονται τα θετικά αποτελέσματα από τις επιτυχημένες κινήσεις που πραγματοποιούνται.

1.6.2 ΈΜΜΕΣΑ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ

Τα έμμεσα οφέλη για τους επενδυτές προκύπτουν από το γεγονός ότι οι οικονομικές καταστάσεις δημιουργούνται, ελέγχονται και αξιοποιούνται ευκολότερα και αποτελεσματικότερα από ενδιαφερόμενους όπως η διοίκηση και τα πιστωτικά ιδρύματα.

- Πιο συγκεκριμένα, η ομοιομορφία και η διαφάνεια που απαιτούνται αναγκάζουν τα διοικητικά στελέχη να λειτουργούν περισσότερο με γνώμονα το όφελος των επενδυτών. Τα στελέχη γνωρίζοντας ότι τα στοιχεία δημοσιοποιούνται έχουν τώρα λιγότερες πιθανότητες να αναλάβουν επενδυτικές αποφάσεις υψηλού ρίσκου και με αρνητική καθαρά παρούσα αξία. Το αποτέλεσμα θα είναι ανώτερο επίπεδο εταιρικής διακυβέρνησης με μειωμένο το αναγκαστικό κόστος ελέγχου και πιο προσεγμένες επενδυτικές επιλογές τις οποίες θα επωφελούνται οι επενδυτές. Η έρευνα των Barth,

Landsman και Lang(2005) επιβεβαιώνει τη θετική επιρροή των ΔΠΧΠ στην ποιότητα του περιεχομένου των οικονομικών καταστάσεων.

- Τέλος, αναμένεται ότι οι επενδυτές θα αποκομίσουν κέρδος από τις ποιοτικότερες καταστάσεις καθώς οι πληροφορίες θα είναι πιο ακριβείς και επομένως θα γίνει πιο εύκολο το έργο των αναλυτών να κάνουν προβλέψεις για τη μελλοντική πορεία της μετοχής. Ωστόσο, υπάρχει και ο αντίλογος σε αυτό το επιχείρημα που υποστηρίζει ότι όσον αφορά στο θέμα των αποτελεσματικών προβλέψεων, ίσως οι λιγότερο ποιοτικές καταστάσεις του παρελθόντος να ήταν πιο χρήσιμες. Η άποψη αυτή θεμελιώνεται ως εξής: στις προηγούμενες καταστάσεις είναι γνωστό ότι υπήρχε μεγαλύτερη ευελιξία και ότι στο βαθμό που μπορούσαν οι διοικούντες επηρέαζαν τα αποτελέσματα ως προς το στόχο που ήθελαν για την επόμενη χρονιά για να ικανοποιήσουν συμφέροντά τους. Υποστηρίζεται λοιπόν, ότι με εκείνες τις συνθήκες ήταν ευκολότερο να γίνουν προβλέψεις ακολουθώντας τη γενικότερη τάση.

1.6.3 ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

- Οι επιχειρήσεις μακροπρόθεσμα αντιλαμβάνονται τα οφέλη από την αλλαγή των οικονομικών καταστάσεων. Η προσπάθεια αποτύπωσης των μεγεθών σε ρεαλιστικά μεγέθη δίνει μια πιο ξεκάθαρη εικόνα της επιχείρησης. Τα στελέχη και οι επιχειρηματίες βλέπουν πλέον πιο πραγματικά μεγέθη απαλλαγμένα κατά πολύ από το στοιχείο της χειραγώγησης που είχε γίνει καθεστώς. Επομένως, η πληροφόρηση είναι καλύτερη και συμβάλλει στη σωστότερη λήψη αποφάσεων στρατηγικού και επενδυτικού χαρακτήρα. (The Russian Corporate Roundtable).
- Η διαφάνεια η οποία όπως προαναφέρθηκε έχει έμμεσα θετικό αντίκτυπο στις κινήσεις των επενδυτών έχει άμεσα σε αυτές των επιχειρήσεων. Η μείωση του κόστους δανεισμού που επιτυγχάνεται τόσο από την παροχή πιο αληθινών πληροφοριών όσο και από τη μείωση του κόστους του ελέγχου που προκαλεί, ωφελεί πρώτα τους ίδιους τους επιχειρηματίες.(Geac 2004)
- Τέλος, διευρύνεται το φάσμα των επιχειρήσεων οι οποίες αποτελούν αντικείμενο συνεργασιών, συγχωνεύσεων και εξαγορών καθώς οι διαφορές

του παρελθόντος ως προς την οικονομική ανάλυση και αξιολόγηση, οι οποίες αποτελούσαν ανασταλτικό παράγοντα για επέκταση παύουν πλέον να υπάρχουν.

- Αναμένεται να υπάρξει μείωση του κόστους κεφαλαίου για τις επιχειρήσεις οι οποίες αποφασίζουν τη μετάβαση στα ΔΠΧΠ. Σύμφωνα με έρευνα των Leuz και Verrecchia (2001), οι γερμανικές επιχειρήσεις οι οποίες έκαναν αυτή τη μετάβαση παρατήρησαν σημαντική μείωση στο κόστος κεφαλαίου.
- Το όφελος από την αύξηση της αξιοπιστίας λόγω της χρήσης των ΔΠΧΠ συνεπάγεται και μελλοντική πιθανότητα ευημερίας. Όσο πιο αξιόπιστες γίνονται οι επιχειρήσεις, τόσο μεγαλώνει και η προτίμηση από το επενδυτικό κοινό αλλά και διευρύνεται η αγορά διάθεσης και αποδοχής του προϊόντος τους.
- Ένα έμμεσο όφελος για τις επιχειρήσεις προκύπτει όσον αφορά στο ζήτημα της σχέσης της επιχείρησης με τους εργαζόμενους. Συγκεκριμένα, οι ευρωπαϊκές χώρες (με εξαίρεση την Αγγλία), έχουν αυστηρούς νόμους προστασίας των εργαζομένων. Η μελέτη των Wu και Zhang (2006) για τις επιχειρήσεις οι οποίες εθελοντικά ασπάζονται τα ΔΠΧΠ (ή τα US GAAP) έδειξε συσχέτιση της αυστηρότητας για τους εργαζομένους και του βαθμού παραγωγικότητας των τελευταίων. Ειδικότερα, με δεδομένη την αυστηρότητα των νόμων, η δυνατότητα μείωσης του προσωπικού για τις επιχειρήσεις είναι αρκετά δύσκολη και περιορισμένη. Επίσης, συνήθως οι επιχειρήσεις προτού προβούν σε απολύσεις φροντίζουν να εμφανίζουν συρρίκνωση των κερδών έτσι ώστε να πετύχουν όσο το δυνατό μικρότερες αντιδράσεις από την πλευρά των εργαζομένων, των σωματείων αυτών και των κυβερνήσεων. Επιπλέον, ο συνηθέστερος τρόπος απεικόνισης μείωσης των κερδών με στόχο τη μελλοντική επανάκτησή τους αποτελούν τα “κρυμμένα αποθεματικά”. Οι επιχειρήσεις αυξάνουν τα αποθεματικά όταν σκοπεύουν να μειώσουν τα αποτελέσματά τους. Τα ΔΠΧΠ (ή τα US GAAP) προβάλλουν σε σημαντικό βαθμό τη διαφάνεια και η αύξηση των αποθεματικών αποτρέπεται και αποφεύγεται. Κατά συνέπεια, η μελέτη των Wu και Zhang καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι επιχειρήσεις με τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά (χαμηλή παραγωγικότητα των εργαζομένων με ταυτόχρονη ύπαρξη αυστηρού εργατικού νομοθετικού πλαισίου), έχουν όφελος από τη μετάβαση στα

ΔΠΧΠ (ή τα US GAAP), καθώς αυξάνεται η διαφάνεια των μεγεθών που απεικονίζουν και η αποδοχή τους από εργαζόμενους και σωματεία, οπότε και η ενδεχόμενη μείωση προσωπικού γίνεται αποδεκτή πιο ομαλά.

- Επίσης, οι επιχειρήσεις οι οποίες ανακοινώνουν την πρόθεσή τους να υιοθετήσουν τα ΔΠΧΠ γνωρίζουν θετική αντίδραση από τη μεριά των επενδυτών. Αντίστροφα, όταν μειώνεται η πιθανότητα χρήσης των ΔΠΧΠ, αλλάζει και η στάση των επενδυτών αρνητικά. (Armstrong 2007).

1.6.4 ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ

Η ομοιομορφία στον τρόπο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων επιφέρει σημαντική μείωση του κόστους όσον αφορά στη σύνταξη των ενοποιημένων καταστάσεων των μητρικών εταιριών. Μέχρι σήμερα για τη σύνταξη αυτών έπρεπε να γίνει εναρμόνιση των μεγεθών και έπειτα η σύνταξη. Το έργο της εναρμόνισης ήταν σαφώς πολύ επίπονο, χρονοβόρο και απαιτούσε και τις ανάλογες θυσίες σε χρήμα. Οι πολυεθνικές λοιπόν έχουν πολλά να επωφεληθούν από την εξοικονόμηση κόστους, χρόνου και απλοποίησης των διαδικασιών τους.

Επιπλέον, ένα ακόμη θετικό σημείο από την ύπαρξη ενιαίων, κοινά αποδεκτών λογιστικών προτύπων είναι η διευκόλυνση του έργου των συντακτών των οικονομικών καταστάσεων. Οι τελευταίοι όσον αφορά στις πολυεθνικές ήταν αναγκασμένοι να γνωρίζουν περισσότερες από μία ομάδες κανόνων (ανάλογα με τη χώρα προέλευσης). Πολύτιμος χρόνος, με το αντίστοιχο τίμημα σε κόστος, χανόταν στη διαδικασία μετάφρασης και προσαρμογής των καταστάσεων έτσι ώστε να γίνουν συγκρίσιμες.

1.6.5 ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Τα τελευταία χρόνια πολλά λέγονται στο παρασκήνιο για την ποιότητα του έργου των λογιστών και κυρίως των ελεγκτών. Το έναυσμα για την ένταση του φαινομένου αμφισβήτησης τους δόθηκε από το θέμα της Enron. Η Enron όπως αποκαλύφθηκε οδηγήθηκε στην κατάρρευση ύστερα από μια σειρά λαθών, σκόπιμων και μη σε επίπεδο διοικητικό και λογιστικό. Η ευθύνη για το κομμάτι των λογιστικών ατασθαλιών επιρρίφθηκε στην ελεγκτική εταιρία η οποία την παρακολουθούσε την Arthur Andersen. Μετά την Enron ήρθαν στο φως της δημοσιότητας και άλλα παρόμοια περιστατικά τα οποία κλόνισαν την αξιοπιστία του κοινού όσον αφορά στις ελεγκτικές εταιρίες και τους λογιστές.

Τα νέα πρότυπα θέτουν πολύ στενά τους όρους σύνταξης των καταστάσεων και ελαχιστοποιούν τις πιθανότητες να μπορούν οι συντάκτες και ελεγκτές να παραποιήσουν στοιχεία. Παύει να υπάρχει το στοιχείο της διαφοροποίησης, καθώς οι “κανόνες” γίνονται αυστηρότεροι και οι επιχειρήσεις δεν έχουν όφελος να αναζητήσουν κάποιον ελεγκτή ο οποίος ενδεχομένως πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΠ να μπορούσε να παραποιήσει ή να παραβλέψει στοιχεία. Συνεπώς, το έργο των προαναφερόμενων γίνεται πιο ξεκάθαρο και σταδιακά ίσως πάψει να δέχεται τόσο μεγάλη κριτική και αμφισβήτηση όση τα τελευταία χρόνια, (Ball, 2005).

Επιπλέον, σύμφωνα με έρευνα της Hellastat, όπως αυτή παρουσιάστηκε (www.e-forologia.gr), η εφαρμογή των ΔΠΧΠ από τις εισηγμένες είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του έργου των ελεγκτικών εταιριών. Συγκεκριμένα, η αξία της αγοράς παροχής ελεγκτικών υπηρεσιών γνώρισε αύξηση 12% και ανήλθε σε € 137.000.000, και τα κέρδη προ φόρων κατέγραψαν αύξηση 67,6% και έφτασαν το ποσό των €12.500.000.

Πιο αναλυτικά, αναφέρεται ότι η υιοθέτηση των ΔΠΧΠ συνέβαλε στην κατακόρυφη αύξηση της ζήτησης των υπηρεσιών των Ελεγκτών οι οποίοι χρειάστηκε να παράσχουν και υπηρεσίες υποστήριξης των λογιστηρίων για την αναμόρφωση των μεγεθών για το έτος της διπλής τους παρουσίας (2004).

Τέλος, η έρευνα στα συμπεράσματά της αναφέρει ότι οι ελεγκτικές εταιρίες βρέθηκαν ευνοημένες και από την ταυτόχρονη αύξηση ζήτησης για υπηρεσίες εκτίμησης ακινήτων, αποτίμησης επιχειρήσεων και άυλων περιουσιακών στοιχείων,

αναλογιστικών μελετών, εσωτερικού ελέγχου, εκπαίδευσης και πληροφορικής. Οι υπηρεσίες αυτές αποτελούν αντικείμενο των ελεγκτικών εταιριών είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω ξεχωριστών, ανεξάρτητων (συγγενών) εταιριών.

1.6.6 ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΑΛΥΤΕΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Τα ΔΠΧΠ διευκολύνουν το έργο των οικονομικών αναλυτών και μειώνουν το ποσοστό σφάλματος στις προβλέψεις τους. Με βάση και τα ευρήματα της μελέτης των Ashbaugh και Pincus (2001), σε επιχειρήσεις οι οποίες εθελοντικά είχαν υιοθετήσει τα ΔΛΠ, υπάρχει συσχέτιση ανάμεσα στην ποιότητα του έργου των αναλυτών και τη χρήση ή μη των ΔΛΠ. Πιο αναλυτικά, η έρευνα έδειξε ότι με τη χρήση των ΔΛΠ αυξάνεται ο βαθμός αξιοπιστίας των πληροφοριών που υπάρχουν στις οικονομικές καταστάσεις καθώς επίσης μειώνονται τα λάθη στις προβλέψεις των αναλυτών. Η έρευνα αυτή έχει ανταπόκριση και σήμερα καθώς τα ΔΠΧΠ δεν είναι τίποτε άλλο πέρα από την εξέλιξη και βελτίωση των ΔΛΠ. Επομένως, και οι σύγχρονοι ερευνητές αναμένεται να καταλήξουν στα ίδια συμπεράσματα. Η ελαχιστοποίηση των λαθών σαφώς οδηγεί σε σειρά άλλων πλεονεκτημάτων τόσο για την επιχείρηση όσο και για κάθε εμπλεκόμενο.

1.7 ΕΜΠΟΔΙΑ & ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Η υιοθέτηση των καινούργιων μεθόδων σύνταξης και απεικόνισης των οικονομικών καταστάσεων είναι σίγουρο ότι αντιμετωπίζει δυσκολίες αλλά και ενέχει από μόνη της αρνητικά σημεία όπως άλλωστε συμβαίνει με καθετί καινοτόμο και πρωτοποριακό. Κάποια από αυτά τα ιδιαίτερα σημεία είναι εύκολο να προβλεφθούν:

- Υπάρχει δυσπιστία ως προς το αποτέλεσμα από την εφαρμογή ενιαίων προτύπων καθώς πολλοί υποστηρίζουν ότι η ελλιπής και ασυνεπής εφαρμογή τους μπορεί να έχει αρνητική επίπτωση στην πορεία της επιχείρησης και αντίθετα αποτελέσματα από τα αναμενόμενα.
- Ένα βασικό μειονέκτημα το οποίο προκύπτει από τη διαδικασία μετάβασης είναι το αυξημένο κόστος για τις επιχειρήσεις το οποίο αυτή συνεπάγεται.

Σύμφωνα με τη μελέτη των Bushee και Leuz (2005), για τις επιχειρήσεις των ΗΠΑ οι οποίες αναγκάστηκαν να αλλάξουν την παρουσίαση των οικονομικών τους καταστάσεων και να συμμορφωθούν με νέους κανονισμούς του SEC, η αλλαγή σήμαινε αυξημένο κόστος. Το κόστος αυτό σήμανε για πολλές από τις επιχειρήσεις τη συνειδητή απόφαση μη συμμόρφωσης. Για άλλες οι οποίες αποφάσισαν να προβούν στις απαιτούμενες αλλαγές η ζημία η οποία προέκυψε ήταν κατά πολύ μεγαλύτερη από τα οφέλη και πολλές. Το αποτέλεσμα ήταν οι επιχειρήσεις αυτές να αποφασίσουν να συρρικνωθούν και να “φύγουν” από το Χρηματιστήριο. Ομοίως, το αυξημένο κόστος υιοθέτησης των ΔΠΧΠ είναι πιθανό να οδηγήσει αρκετές επιχειρήσεις σε παρόμοιες αποφάσεις με αναμενόμενες για αυτές οικονομικές συνέπειες.

- Η τάση των νέων οικονομικών καταστάσεων να απεικονίζουν όσο το δυνατό περισσότερο ρεαλιστικά μεγέθη (fair value). Η παρουσίαση αυτή αναμένεται να δυσκολέψει τις επιχειρήσεις καθώς θα εμφανίσουν αυξημένα κόστη την πρώτη χρονιά εφαρμογής, όπως ήδη έχει συμβεί. Οι συνέπειες βαρύνουν τόσο τις επιχειρήσεις όσο και τους επενδυτές. Οι επιχειρήσεις ζημιώνονται από την ξαφνική χειροτέρευση της θέσης τους συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη, καθώς τα αποτελέσματά τους παρουσιάζουν πτώση.

Οι επενδυτές από τη μεριά τους ζημιώνονται για δύο λόγους :

- Η ενδεχόμενη αρνητική τάση στα αποτελέσματα οδηγεί σε μείωση της αξίας της μετοχής και επομένως τα κέρδη τους σε σχέση με αυτά που προέκυπταν από την παραδοσιακή σύνταξη των καταστάσεων.
- Η δεύτερη συνέπεια έχει επιπτώσεις στην τάση για νέες επενδύσεις κατά τα πρώτα έτη μετά την παρουσίαση των πρώτων διαφοροποιημένων καταστάσεων. Συγκεκριμένα, πολλοί είναι αυτοί οι οποίοι έχουν μια αμυδρή εικόνα για το τι ακριβώς σημαίνουν οι καταστάσεις, ποιες μεταβολές έχουν γίνει και γιατί υπάρχει ασυνέπεια ως προς την πορεία των αποτελεσμάτων. Όσοι λοιπόν, δε γνωρίζουν αρκετά είναι λογικό ότι μπορεί να αποφασίσουν να κινηθούν συγκρατημένα στις επενδύσεις τους μέχρι να αποκτήσουν σαφέστερη εικόνα της νέας πραγματικότητας.

- Ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα για την εφαρμογή είναι η διαδικασία επιμόρφωσης των αρμοδίων. Μπορεί όπως προαναφέρθηκε να είναι δύσκολη για τους έμμεσα εμπλεκόμενους η κατανόηση της φιλοσοφίας των νέων προτύπων και των μεσοπρόθεσμων ωφελειών που αναμένεται να προσφέρουν, όμως, ακόμη και για τα ίδια τα στελέχη υπάρχουν δυσκολίες ή και για τους αναλυτές και ελεγκτές. Συγκεκριμένα, οι διαφορές από τα κρατικά πρότυπα είναι αρκετές. Γεννάται εύλογα το ερώτημα για το κατά πόσο γρήγορα και αποτελεσματικά θα μάθουν τα ενδιαφερόμενα μέρη να τα κατανοούν και να τα χειρίζονται σωστά ώστε το αποτέλεσμα να είναι το επιθυμητό. Ακόμη σε ορισμένες χώρες όπως η Ρωσία επικρατεί δυσπιστία και σκεπτικισμός προς τις νέες τάσεις. Οι λογιστές είναι μέλη της παλιάς σχολής και δύσκολα πείθονται να μάθουν τα νέα πρότυπα. Η απήχηση των προτύπων περιορίζεται στους υπαλλήλους πολυεθνικών εταιριών και διεθνών ελεγκτικών εταιριών. Χαρακτηριστικά, η έρευνα των McGee και Preobragenkaya, αναφέρει ότι οι καθηγητές στα Πανεπιστήμια δείχνουν απροθυμία να μάθουν τα ΔΠΧΠ και να τα μεταφέρουν στους σπουδαστές τους. Από τη μεριά των επιχειρήσεων η χρήση αυτών περιορίζεται σε εκείνες των οποίων οι μετοχές αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ξένα χρηματιστήρια. Επίσης, σπάνια τα ΔΠΧΠ εφαρμόζονται από επιχειρήσεις με έδρα στην περιφέρεια της Ρωσίας.
- Το κόστος για την εκπαίδευση των στελεχών σαφώς είναι ιδιαίτερα υψηλό. Σημαντικό επίσης και το κόστος ελέγχου της πορείας και συμμόρφωσης με τους κανόνες από τις επιχειρήσεις οι οποίες υποχρεούνται να τα εφαρμόζουν. Κόστος επίσης υπάρχει για την κάλυψη της ανάγκης αναβάθμισης και διαφοροποίησης του λογισμικού των επιχειρήσεων με νέα προγράμματα τα οποία να υποστηρίζουν τα νέα πρότυπα.
- Η αναστάτωση που προκαλείται από την υιοθέτηση των IFRS κρίνεται λογική. Αρκετοί αναλυτές υποστηρίζουν την άποψη ότι οι διαφορές στα κρατικά πρότυπα υπήρχαν για κάποιους συγκεκριμένους λόγους. Κάθε χώρα έχει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της σε θέματα κουλτούρας, πολιτικών πεποιθήσεων, οικονομικού επιπέδου. Οι μελετητές αναρωτιούνται αν είναι ευκατάρτη η υιοθέτηση των ίδιων προτύπων από το σύνολο των περίπου 100 χωρών που τις ασπάστηκαν ως σήμερα. Η λίστα των χωρών εμπεριέχει χώρες

με υψηλού επιπέδου λογιστικές και ελεγκτικές υπηρεσίες και αναπτυγμένες αγορές κεφαλαίου όπως η Αυστραλία και άλλες όπως η Αρμενία, η Κόστα Ρίκα, το Εκουαδόρ, η Αίγυπτος, η Κένυα, το Κουβέιτ, το Νεπάλ, το Τομπάγκο και η Ουκρανία.

Πώς είναι δυνατόν οι χώρες αυτές να εναρμονίσουν τα συστήματά τους, όταν ακόμη και ανάμεσα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα συναντηθούν δυσκολίες; Η μέχρι σήμερα πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο θέμα της ενοποίησης έχει δείξει ότι υπάρχουν χώρες οι οποίες είτε εκούσια, είτε ακούσια (αλλά λόγω αδυναμίας) υστερούν στη συμμόρφωση και εφαρμογή κάθε είδους διατάξεων. Οπότε και η λογιστική ενοποίηση δε θα απέχει από αυτήν την πρακτική τόσο για τις χώρες που ανήκουν στην Ένωση αλλά ακόμη περισσότερο και για το σύνολο των εκατό χωρών.

- Ένα άλλο ζήτημα το οποίο έχει προκύψει αφορά στη διαδικασία ελέγχου, αξιολόγησης και επανεκτίμησης της πορείας της εφαρμογής. Είναι ιδιαίτερα δύσκολο να επιτευχθεί πλήρης έλεγχος, αν όχι εντελώς ακατόρθωτο. Ο συντονισμός σε συχνότητα, αυστηρότητα και ποιότητα των ελέγχων είναι ένα κρίσιμο πεδίο. Έχοντας και πάλι υπόψη το παράδειγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γίνεται φανερή η δυσκολία του ζητήματος, καθώς κάθε χώρα έχει τη δική της κουλτούρα και νοοτροπία και επομένως διαφορετικό ποσοστό εθελοντικής συμμόρφωσης, αλλά και διαφορετικό επίπεδο ελεγκτικών μηχανισμών. Ακόμη και για το IASB θα είναι εξαιρετικά επίπονο να συντονίσει τους ελέγχους στο σύνολο των επιχειρήσεων για το εύρος των περίπου εκατό χωρών. Αναδιαμόρφωση των αρμοδιοτήτων προκύπτει επομένως και για το IAASB – International Auditing Assurance Standards Board, καθώς διευρύνεται το φάσμα του έργου του.

2

Κατηγορίες Λογιστικών Λαθών

2.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΛΑΘΩΝ

Σύμφωνα με τον επίσημο ορισμό που δίνει το Συμβούλιο Λογιστικών Αρχών (Accounting Principles Board- APB), τα λάθη τα οποία διαπιστώνονται στις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων κατατάσσονται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους σε τρεις κατηγορίες :

- Λάθη τα οποία είναι απόρροια εσφαλμένων μαθηματικών υπολογισμών κατά τη διαδικασία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.
- Λάθη στην εφαρμογή των αρχών της λογιστικής.
- Παράβλεψη ή εσφαλμένη χρήση δεδομένων κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

Η κατηγοριοποίηση αυτή εμπεριέχει σχεδόν όλες τις πιθανές αιτίες των λαθών. Δίνει το γενικό πλαίσιο μέσα στο οποίο δημιουργούνται τα λάθη και τονίζει ότι κάποια από αυτά γίνονται κατά λάθος (εσφαλμένοι μαθηματικοί υπολογισμοί). Κάποια άλλα προκύπτουν από τη δυσκολία ορθής εφαρμογής των λογιστικών αρχών, η οποία μπορεί να οφείλεται σε ποικίλα αίτια. Τέλος, με βάση την τρίτη κατηγορία πολλές φορές τα λάθη μπορεί να γίνονται σκόπιμα προκειμένου να εξυπηρετήσουν σκοπούς της διοίκησης με στόχο να αποκομίσουν οφέλη από τα οικονομικά αποτελέσματα που θα παρουσιάσουν (χειραγώγηση των λογιστικών κερδών).

Τα γενικά μαθηματικά και υπολογιστικά λάθη θεωρούνται αναμενόμενα και ευρέως αποδεκτά. Σε κάθε εφαρμογή κανόνα, νόμου ανεξάρτητα από την εμπειρία αυτών οι οποίοι τον εφαρμόζουν ένα ποσοστό λάθους είναι στατιστικά προβλέψιμο και αναμενόμενο. Η πρώτη εφαρμογή κανόνων και πρακτικών, όπως για παράδειγμα η

υιοθέτηση χρήσης των κανόνων των ΔΠΧΠ, παρουσιάζει περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν λάθη τυχαία και μη σκόπιμα.

Αντίστοιχα, μη σκόπιμα λάθη στις δημοσιοποιημένες καταστάσεις των επιχειρήσεων αναμένονται από τις δυσκολίες της πρώτης εφαρμογής. Η ελλιπής ενημέρωση και προετοιμασία, κενά στο βάθος των οδηγιών, απροθυμία ουσιαστικής κατανόησης των αλλαγών αποτελούν ένα δείγμα των παραγόντων οι οποίοι οδηγούν σε λάθη αυτού του τύπου.

Στις δύο αυτές πρώτες κατηγορίες αναμένεται ότι θα εντοπιστεί και η πληθώρα των λαθών από την πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ. Στόχος των τελευταίων αποτελεί και ο περιορισμός των λογιστικών ατασθαλιών. Μια από τις αρχές η οποία προβάλλεται από το IASB σχετικά με τα ΔΠΧΠ είναι αυτή της ειλικρινούς και αληθούς παρουσίασης των δεδομένων. Επομένως, οι αλλαγές που επιφέρουν τα ΔΠΧΠ αποσκοπούν στη σταδιακή εξασθένηση φαινομένων σκόπιμης παραποίησης των αποτελεσμάτων των οικονομικών καταστάσεων.

Στα πλαίσια της παρούσας έρευνας μελετάται το κατά πόσο η μετάβαση στα ΔΠΧΠ οδηγεί σε εμφάνιση μη σκόπιμων λαθών στις οικονομικές καταστάσεις καθώς και οι επιπτώσεις αυτών. Αξίζει ωστόσο να σημειωθεί, ότι όταν σκόπιμα παραποιούνται οι καταστάσεις με προτροπή της διοίκησης στην πλειονότητα των περιπτώσεων η παραποίηση αυτή γίνεται αυξητικά και όχι μειωτικά σύμφωνα με τα δεδομένα ερευνών όπως αυτή των DeFond M. και Jiambalvo J.(1991). Τα κίνητρα με βάση τα οποία γίνεται η χειραγώγηση είναι αυτά τα οποία ορίζουν και την κατεύθυνση αυτής.

2.2 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΛΑΘΩΝ

Ένα ποσοστό των λαθών δε γίνεται ποτέ αντιληπτό από το ευρύ κοινό και πολλές φορές ούτε και από τους ίδιους τους ελεγκτές. Πρόκειται για λάθη λεπτομέρειας τα οποία σχεδόν δεν έχουν την παραμικρή επίπτωση στο οικονομικό αποτέλεσμα. Υπάρχουν όμως και λάθη και των τριών προαναφερθέντων κατηγοριών μεσαίας και υψηλής σπουδαιότητας τα οποία επηρεάζουν τα λογιστικά κέρδη και έχουν συνέπειες κατ'επέκταση για την ίδια την επιχείρηση, τους επενδυτές, τον κλάδο της επιχείρησης και ορισμένες φορές για την οικονομία της χώρας στο σύνολό της. Τα λάθη αυτά

όταν εντοπίζονται από τους ελεγκτικές εταιρίες πρέπει να διορθώνονται. Η διαδικασία της διόρθωσης αυτή ονομάζεται αναδιαμόρφωση του αποτελέσματος. Η επιχείρηση οφείλει να προβεί σε διόρθωση του λάθους καθώς και να δημοσιοποιήσει πως αυτό έγινε αντιληπτό και από ποια αιτία προκλήθηκε.

Η βιβλιογραφία σχετικά με την αναδιαμόρφωση των αποτελεσμάτων (κερδών), είναι αρκετά μεγάλη και καλύπτει πολλές επιπτώσεις που μπορεί να επιφέρει.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα ερευνών, η αναδιαμόρφωση των αποτελεσμάτων έχει αντίκτυπο στη μελλοντική πορεία της επιχείρησης και την τιμή της μετοχής της. Η έρευνα των Palmrose Z-V, Richardson J. και Scholz S., (2004) έδειξε ότι οι επιχειρήσεις οι οποίες ανακοινώνουν αναδιαμόρφωση των οικονομικών τους καταστάσεων λόγω λάθους, έρχονται αντιμέτωπες με μείωση της τιμής της μετοχής τους. Πιο συγκεκριμένα, βρέθηκε ότι η ανακοίνωση πρόθεσης αναδιαμόρφωσης των καταστάσεων και η υλοποίησή της, έχει εντονότερα αρνητικά αποτελέσματα όταν οφείλεται σε απάτη (σκόπιμη παραποίηση) και όταν ανακαλύπτεται από εξωτερικό και όχι από εσωτερικό έλεγχο (ανεξάρτητα από την αιτία).

Τα αποτελέσματα της ίδιας έρευνας έδειξαν επίσης ότι το είδος του λάθους και η σπουδαιότητά του, ως μέγεθος μέτρησης της απόδοσης της επιχείρησης, συσχετίζονται θετικά με τη μελλοντική πορεία της μετοχής. Ουσιώδη λάθη, όπως παραποιημένα μεγέθη κέρδους έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο στη μελλοντική πορεία της επιχείρησης από άλλα πιο επουσιώδη. Ακόμη, ένα σημαντικό σημείο των συμπερασμάτων της εν λόγω έρευνας αποτελεί το γεγονός ότι υπάρχει αρνητική αντίδραση προκαλούμενη από την αναδιαμόρφωση είτε αυτή γίνεται προς όφελος, είτε εις βάρος των αποτελεσμάτων της επιχείρησης. Η διαφορά έγκειται στο ότι όταν πρόκειται για μείωση του αποτελέσματος, η αντίδραση της αγοράς αποδεικνύεται πιο έντονα αρνητική.

Η έρευνα των Xu T., Najand M. και Ziegenfuss D. (2006), συνδέει την αναδιαμόρφωση των αποτελεσμάτων με αρνητικές επιπτώσεις όχι μόνο για την ίδια την επιχείρηση αλλά και τις όμοιες του κλάδου στον οποίο ανήκει. Με βάση τα συμπεράσματα της έρευνας οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο κλάδο επηρεάζονται από το στοιχείο της μεταδοτικότητας. Οι επενδυτές τείνουν να γενικεύουν το πρόβλημα μιας επιχείρησης και να υιοθετούν την ίδια συμπεριφορά-αντίδραση και για τις υπόλοιπες του κλάδου.

Ένας ακόμη παράγοντας που επηρεάζει την τύχη των άλλων επιχειρήσεων του κλάδου, αποτελεί η ανταγωνιστικότητα. Αντίθετα από τη μεταδοτικότητα, καθώς οι επιχειρήσεις ανταγωνίζονται μεταξύ τους τα αρνητικά αποτελέσματα που θα προκληθούν σε μια επιχείρηση του κλάδου λόγω αναδιαμόρφωσης των οικονομικών αποτελεσμάτων είναι πιθανό να έχει τα αντίθετα αποτελέσματα.

Το φαινόμενο αυτό ισχυρίζονται οι ερευνητές ότι ενισχύεται από τρία κύρια σημεία: την ομοιότητα των χρηματικών ροών, το βαθμό μόχλευσης και το βαθμό ανταγωνιστικότητας του κλάδου. Όσο πιο όμοιες είναι οι χρηματικές ροές των επιχειρήσεων τόσο περισσότερο αναμένεται να ισχύσει το στοιχείο της μεταδοτικότητας. Σε καθεστώς πλήρους ανταγωνισμού η πτωτική πορεία η οποία θα έχει μια επιχείρηση δεν αναμένεται να έχει θετικά αποτελέσματα για τον κλάδο λόγω της ιδιαιτερότητας του καθεστώτος. Αύξηση της τιμής δεν μπορεί να υπάρξει και επομένως, τα κέρδη από την αύξηση της ζήτησης επιμερίζονται και δεν υπάρχει σημαντικά διαφοροποιημένο από πριν αποτέλεσμα. Σε αυτή την περίπτωση η κατάσταση παραμένει στάσιμη καθώς δεν υπερισχύει έντονα ούτε το στοιχείο της μετάδοσής ούτε αυτό του ανταγωνισμού.

Σε γενικές γραμμές η έρευνα υπογραμμίζει ότι το αποτέλεσμα στον κλάδο είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων. Πολύ συχνά ο κλάδος ακολουθεί την πορεία της επιχείρησης η οποία αναδιαμορφώνει τα αποτελέσματά της. Στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων υπάρχει το στοιχείο της μετάδοσης και όχι αυτό του ανταγωνισμού. Ωστόσο, οι ερευνητές διατείνονται ότι όταν συνυπάρχουν και τα δύο είναι ζήτημα ισχύος ποιά θα επικρατήσει και προς ποια πλευρά θα κινηθεί ο κλάδος.

Μεγαλύτερη έκταση στις συνέπειες από την αναδιαμόρφωση των αποτελεσμάτων λόγω διόρθωσης των οικονομικών καταστάσεων δόθηκε από τον Griffin P., 2003. Η έρευνά του αποκάλυψε αλλαγή στη συμπεριφορά των οικονομικών αναλυτών προς τις επιχειρήσεις που προβαίνουν σε αναδιαμόρφωση των αποτελεσμάτων. Η αλλαγή αυτή είναι αρνητική, βαθμιαία αυξανόμενη από τη στιγμή της ανακοίνωσης της πρόθεσης επανασύνταξης των καταστάσεων. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι υπάρχει αρνητική επίσης στάση και κατά τη διάρκεια του μήνα που προηγείται αυτής γεγονός το οποίο δημιουργεί αμφιβολία για την αποτελεσματικότητα του έργου πρόβλεψης των αναλυτών .

Στην παρούσα έρευνα, γίνεται αναζήτηση της σχέσης της αναδιαμόρφωσης των κερδών από μη σκόπιμα αίτια και ειδικότερα από την πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ

κατά το έτος 2005 και της πορείας της επιχείρησης αλλά και του κλάδου. Χωρίς να γίνεται αναφορά ή συσχέτιση των αιτιών που οδήγησαν σε ανασύνταξη οικονομικών καταστάσεων η έρευνα των Ahmed K., Goodwin J. (2007), έδωσε πληροφόρηση σχετική με την αναδιαμόρφωση των αποτελεσμάτων από επιχειρήσεις στην Αυστραλία. Πρόκειται για μια από τις λίγες έρευνες οι οποίες κάνει αναφορά στο ποσοστό των τυχαίων λαθών καθώς οι περισσότερες δίνουν βάση στην εσκεμμένη παραποίηση των αποτελεσμάτων από την πλευρά της διοίκησης. Συγκεκριμένα, από το σύνολο 195 επιχειρήσεων του δείγματος που χρησιμοποιήθηκε οι οποίες χρειάστηκε να προχωρήσουν σε ανασύνταξη των καταστάσεων τους, το 49% οφειλόταν σε αλλαγές λογιστικών μεθόδων, 11% σε διάφορα λάθη και το 40% σε εσφαλμένες προβλέψεις. Θα μπορούσε να ερευνηθεί ο βαθμός στον οποίο η αλλαγή λογιστικών μεθόδων μπορεί να είναι η μετάβαση στα ΔΠΧΠ, καθώς και η έκταση της συνεισφοράς των τελευταίων στα τυχαία (μαθηματικά – υπολογιστικά) λάθη.

2.3 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η μέχρι σήμερα βιβλιογραφία έχει δώσει αντικρουόμενα αποτελέσματα αναφορικά με τα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων οι οποίες είναι πιθανότερο να κάνουν ανασύνταξη των καταστάσεών τους εξαιτίας κάποιου τύπου λάθους στην αρχική σύνταξή τους. Κάποιες αρχικές έρευνες, όπως αυτή των Kinney W., McDaniel L., 1988 αναφέρουν ως κύρια γνωρίσματα των επιχειρήσεων αυτών τα ακόλουθα:

- Χαμηλός δείκτης κερδών
- Χαμηλός ρυθμός ανάπτυξης
- Μικρό μέγεθος
- Εξαρτημένες από τη διοίκηση

Συμπληρωματικά, οι DeFond M. και Jiambalvo J.(1991) υποστηρίζουν ότι οι επιχειρήσεις αυτές παρουσιάζουν :

- Χαμηλό ρυθμό ανάπτυξης των κερδών
- Έλλειψη επιτροπών εσωτερικού ελέγχου
- Διάσπαρτη εξουσία

- Απουσία επιλογών για αύξηση των λογιστικών αποτελεσμάτων τους

Αντίθετα με τα αποτελέσματα των προηγούμενων ερευνών, οι Richardson S., Tuna I. Και Wu M. (2002), χρησιμοποιώντας δεδομένα πιο πρόσφατων ετών δείχνουν ότι οι επιχειρήσεις οι οποίες αναδιαμορφώνουν τα αποτελέσματά τους χαρακτηρίζονται συνήθως από:

- Υψηλό ρυθμό ανάπτυξης
- Υψηλή πίεση να φανούν αντάξιες των προβλέψεων των οικονομικών αναλυτών

Ενδιαφέρον επίσης, παρουσιάζει το γεγονός ότι τα λάθη και η ανάγκη διόρθωσής τους είναι ανεξάρτητα του μεγέθους της επιχείρησης και του δείκτη κερδοφορίας.

Η έρευνα των Ahmed K., Goodwin J., (2007), απέδειξε ότι δεν έχει ιδιαίτερο νόημα η αναζήτηση χαρακτηριστικών γνωρισμάτων των επιχειρήσεων που κάνουν ανασύνταξη των οικονομικών τους καταστάσεων. Ο λόγος είναι ότι με βάση τα δεδομένα τα οποία χρησιμοποίησαν για την έρευνά τους, από επιχειρήσεις οι οποίες χρειάστηκε να κάνουν ανδιαμόρφωση των αποτελεσμάτων και από άλλες του ιδίου κλάδου που δε χρειάστηκε να ανασυντάξουν τις καταστάσεις τους, δε διαφάνηκαν ουσιαστικές διαφορές. Μόνο ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξής τους και το μικρό μέγεθός τους βρέθηκαν να είναι τα γνωρίσματα τα οποία προσδίδουν σε αυτές κάτι διαφορετικό από τις υπόλοιπες του κλάδου.

2.4 Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ Η.Π.Α. ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2002-2005

Το Κυβερνητικό Γραφείο Λογιστικής (GAO) στις ΗΠΑ πραγματοποίησε μια λεπτομερή έρευνα σχετική με τις επιχειρήσεις της χώρας οι οποίες αναγκάζονται σε αναθεώρηση των δημοσιοποιημένων καταστάσεων. Πρόκειται για μια έγκυρη και επίκαιρη μελέτη η οποία καταδεικνύει την παρούσα κατάσταση στο ζήτημα αυτό, η οποία σε σημαντικό βαθμό αντικατοπτρίζει την εικόνα και στις υπόλοιπες οικονομικά αναπτυσσόμενες χώρες.

Με βάση τα δεδομένα του GAO ο αριθμός των επιχειρήσεων οι οποίες έκαναν διόρθωση των καταστάσεών τους κατά τη διάρκεια των ετών 2002 -2005 αυξήθηκε σημαντικά. Επί του συνόλου των εισηγμένων εταιριών, η αύξηση ήταν από 3,7% σε 6,8%. Τα συμπεράσματα της έρευνας συνοπτικά έχουν ως εξής:

- Στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων αναφέρεται ότι η εισήγηση για την ανάγκη επανεξέτασης των καταστάσεων έγινε από το εσωτερικό των επιχειρήσεων – τη διοίκηση ή την επιτροπή εσωτερικού ελέγχου.
- Τα αίτια των περισσότερων λαθών είχαν άμεση σχέση με μεγέθη κόστους και εξόδων.
- Παράλληλα, υποστηρίζεται ότι ο εντοπισμός των λαθών οφείλεται στη νέα τάση για αυξημένο έλεγχο και την παροχή πιο ποιοτικής πληροφόρησης.
- Εντοπίστηκε αρνητική συσχέτιση ανάμεσα στην ανακοίνωση για διόρθωση των οικονομικών καταστάσεων και της πορείας της μετοχής της επιχείρησης. Τα αποτελέσματα αυτά, είχαν πέρα από άμεση και μακροχρόνια επίπτωση στην τιμή της μετοχής. Ωστόσο, η πτώση της τιμής ήταν μικρότερη από την αντίστοιχη που μετρήθηκε στην προηγούμενη αντίστοιχη έρευνα.
- Δεν παρατηρήθηκε αξιολογική αλλαγή στη συμπεριφορά των επενδυτών, αντίθετα με τα ευρήματα των περισσότερων μελετών τα οποία τονίζουν την αλλαγή της στάσης των τελευταίων.
- Τονίστηκε η αυξητική τάση στον αριθμό των μεγάλων επιχειρήσεων οι οποίες χρειάζεται να πραγματοποιήσουν διορθώσεις στα οικονομικά τους μεγέθη.

3

Η εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Π. από τις ελληνικές επιχειρήσεις

3.1 ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΈΛΕΓΧΟΣ

Τα ΔΠΧΠ θεσπίστηκαν με στόχο την όσο το δυνατό πιο ρεαλιστική απεικόνιση των οικονομικών μεγεθών των επιχειρήσεων. Οι αρχές της διαφάνειας, της ειλικρίνειας των δεδομένων και της συγκρισιμότητας αυτών επιβάλλουν την ανάγκη διαρκών και αυστηρών ελέγχων τόσο της τήρησης των κανόνων από τις επιχειρήσεις αλλά και του έργου των Ορκωτών Ελεγκτών. Το κλίμα δυσπιστίας και αμφισβήτησης της ποιότητας των δεδομένων η οποία αποτελεί συνέπεια των μεγάλων σκάνδάλων (Enron, Worldcom) καθώς και του έργου των ελεγκτών οδήγησαν στη ανάγκη εντατικοποίησης των ελέγχων.

Μέσα στο πλαίσιο των αλλαγών αυτών δημιουργήθηκε η ΕΛΤΕ (Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων). Πρόκειται για ένα εποπτικό όργανο το οποίο έχει στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας του έργου του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών. Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών πάντα στα πλαίσια του στόχου παροχής υπηρεσιών υψηλότερης ποιότητας και εξασφάλισης της ανεξαρτησίας των ελεγκτικών οργάνων όρισε τέσσερις περιορισμούς όσον αφορά στο επάγγελμα του ελεγκτή. Συγκεκριμένα:

- Απαγορεύεται η πρόσληψη ορκωτού ελεγκτή από επιχείρηση την οποία ελέγχει.
- Απαγορεύεται η ανάθεση του ελέγχου σε εταιρία που παρείχε υπηρεσίες συμβούλου κατά το πρόσφατο παρελθόν.
- Δημιουργήθηκε κατάλογος συμβουλευτικών υπηρεσιών τις οποίες δεν μπορεί να παρέχει η εταιρία στην οποία ανήκει ο ορκωτός ελεγκτής.

- Τέθηκε περιορισμός των διαδοχικών χρήσεων στις οποίες μπορεί να χρησιμοποιείται ο ίδιος ελεγκτής.

Εντούτοις, αξίζει να αναφερθεί ότι παρά τη σοβαρότητα της φύσης του έργου της ΕΛΤΕ, η τελευταία δήλωνε κατά το έτος 2006 την πρόθεση να δείξει επιείκεια προς τις επιχειρήσεις οι οποίες εμφάνισαν λάθη κατά την πρώτη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων με τα ΔΠΧΠ. Η στάση αυτή, σαφώς αποτέλεσε ανακούφιση για τις επιχειρήσεις οι οποίες είχαν δυσκολία προσαρμογής. Από την άλλη μεριά, καλό θα είναι αυτή η κατάσταση να μη γίνει πάγια τακτική και οι έλεγχοι να αποκτήσουν την αυστηρότητα που απαιτείται έτσι ώστε η ποιότητα της πληροφόρησης των καταστάσεων που συντάσσουν οι ελληνικές επιχειρήσεις να είναι αντάξια των ξένων και να επιτυγχάνεται ο σκοπός της συγκρισιμότητας.

3.2 ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΔΠΧΠ

3.2.1 ΈΡΕΥΝΑ ΤΗΣ PWC

Σύμφωνα με μελέτη της εταιρίας PricewaterhouseCoopers, η πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ από τις τράπεζες ήταν ικανοποιητική. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι :
“Οι μεγάλες διεθνείς τράπεζες ανταποκρίθηκαν ικανοποιητικά στις προκλήσεις των πρόσθετων απαιτήσεων πληροφόρησης και των περίπλοκων λογιστικών αλλαγών που ανέκυψαν λόγω των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ).”

Η PwC μελέτησε τα ετήσια δελτία και τις οικονομικές καταστάσεις 20 εκ των μεγαλύτερων τραπεζών διεθνώς, με σκοπό να αξιολογήσει την επίδραση της εφαρμογής των ΔΠΧΠ στον τρόπο που οι τράπεζες παρουσιάζουν τα αποτελέσματά τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχει έντονη διάθεση υιοθέτησης και τήρησης των ΔΠΧΠ παρόλο που στο πρώτο αυτό στάδιο διαπιστώθηκαν περιθώρια βελτίωσης προς την επίτευξη μεγαλύτερης συνέπειας και συγκρισιμότητας.

Η μελέτη αποκαλύπτει ότι ο βασικός στόχος για τις τράπεζες που συμμετείχαν στη μελέτη ήταν η συμμόρφωση με τα ΔΠΧΠ. Παρόλο που οι γνωστοποιήσεις ήταν γενικά εκτενέστερες σε κάποιες σημαντικές περιοχές, όπως η λογιστική

αντιστάθμισης (hedge accounting), οι τράπεζες παρέμειναν προσκολλημένες στις απαιτήσεις περί γνωστοποιήσεων αντί να προσπαθήσουν να διαφοροποιηθούν από τους ανταγωνιστές τους, στο επίπεδο της διαφάνειας των πληροφοριών.

3.2.2 ΈΡΕΥΝΑ ΤΗΣ GRANT THORNTON

Η έρευνα Grant Thornton καταλήγει στα ακόλουθα συμπεράσματα αναφορικά με την εφαρμογή των ΔΠΧΠ:

1. Η αναμενόμενη αναβάθμιση της ποιότητας της πληροφόρησης φαίνεται να έχει επιτευχθεί καθώς η ενημέρωση που παρέχεται στους ενδιαφερόμενους είναι πληρέστερη από παλιότερα.
2. Σε ορισμένα πρότυπα τα οποία δεν παρουσιάζουν υψηλή συχνότητα χρήσης παρατηρήθηκαν προβλήματα ως προς την εφαρμογή τους.
3. Βρέθηκε ότι οι επεξηγηματικές καταστάσεις του Ισολογισμού, της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης, της Κατάστασης Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και της Κατάστασης Ταμιακών Ροών, συχνά ήταν η ελλιπείς ως προς το περιεχόμενο με βάση τα όσο ορίζονται από το ΔΛΠ 1 « Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων»
4. Σε λίγες περιπτώσεις παρατηρήθηκαν αποκλίσεις από τις επιταγές των ΔΠΧΠ.
5. Παρατηρήθηκε έλλειψη ομοιομορφίας στον τρόπο περιγραφής των κονδυλίων. Συγκεκριμένα, στις Οικονομικές Καταστάσεις αρκετές φορές αναφέρονται κονδύλια τα οποία προέρχονται από το Ε.Γ.Λ.Σ. (μεταβατικοί λογαριασμοί, προκαταβολές για αγορά αποθεμάτων), καθώς και χρήση όρων οι οποίοι δεν υφίστανται.
6. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ασυμφωνία στον τρόπο χρήσης των όρων. Για παράδειγμα, οι προκαταβολές για αγορά αποθεμάτων κάποιες φορές υπολογίζονται στα αποθέματα και κάποιες άλλες στις απαιτήσεις, γεγονός το οποίο επηρεάζει το επίπεδο συγκρισιμότητας.
7. Η Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων περιείχε αρκετές φορές προβλήματα καθώς ήταν συνοπτική και δεν υπήρχε η απαιτούμενη ανάλυση των επιμέρους κατηγοριών των αποθεματικών. Ταυτόχρονα, υπήρχε έλλειψη αιτιολογίας της μεταβολής των ιδίων κεφαλαίων και η αναφορά ήταν απλά ως μεταβολή.
8. Σε αρκετές περιπτώσεις υπογραμμίστηκε η απουσία πίνακα συμφωνίας της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσης ανάμεσα στο Ε.Γ.Λ.Σ. και τα ΔΠΧΠ, όπως

απαιτεί το ΔΠΧΠ 1. Ακόμη και στις περιπτώσεις ύπαρξης του σχετικού πίνακα, οι επεξηγήσεις ήταν άλλοτε ελλιπείς και άλλοτε όχι ξεκάθαρες.

3.3 ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ICAEW

Το Σεπτέμβριο του 2006 η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέθεσε στο ICAEW την έρευνα για την πορεία της πρώτης εφαρμογής των ΔΠΧΠ στις ευρωπαϊκές χώρες και την απήχηση την οποία είχαν οι αλλαγές στις βασικές κατευθυντήριες γραμμές με έμφαση την απεικόνιση των μεγεθών σε πραγματικές αξίες. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο του προγράμματος, David Cairns, τα αποτελέσματα αναμένεται να συμβάλλουν στην εκτίμηση της αποδοτικότητας του κανονισμού για τα ΔΠΧΠ, αλλά και της αναφοράς των μεγεθών σε πραγματικούς όρους.

Τα δεδομένα της έρευνας προκύπτουν από:

- 200 εισηγμένες εταιρίες για τις οποίες υπάρχει η υποχρέωση χρήσης των ΔΠΧΠ.
- 50 εταιρίες οι οποίες δεν έχουν υποχρέωση χρήσης των ΔΠΧΠ και τα εφαρμόζουν εθελοντικά
- Το νομικό πρόσωπο 50 εταιριών που εφαρμόζουν τα ΔΠΧΠ
- 100 εταιρίες οι οποίες τήρησαν την 4^η Οδηγία όσον αφορά στην απεικόνιση των οικονομικών μεγεθών σε πραγματικές αξίες.

Τα αποτελέσματα της έρευνας αναμένεται να δώσουν ενδιαφέροντα στοιχεία αναφορικά με:

- Τον τρόπο σκέψης και αντιμετώπισης της νέας πραγματικότητας από τους άμεσα εμπλεκόμενους, τους συντάκτες των οικονομικών καταστάσεων.
- Το βαθμό στον οποίο εφαρμόζεται η 4^η Οδηγία, σε ποιές χώρες παρατηρείται μεγαλύτερη ανταπόκριση, τη σπουδαιότητα ύπαρξης εναλλακτικών μεθόδων υπολογισμού των πραγματικών αξιών και την αναγκαιότητα αναθεώρησης της.
- Την επίδραση των νέων οικονομικών καταστάσεων με βάση τα ΔΠΧΠ στους αποδέκτες τους (επενδυτές, αναλυτές)

- Τη συσχέτιση της πορείας της μετοχής των επιχειρήσεων μετά την αλλαγή στα ΔΠΧΠ.
- Την επιρροή την οποία είχαν τα ΔΠΧΠ στην εταιρική διακυβέρνηση και στο βαθμό προστασίας των μετόχων.
- Ενδεχόμενα μη προβλέψιμα και αναμενόμενα αποτελέσματα από την πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ.
- Την αντίληψη εκπροσώπων των ελεγκτών σχετικά με την πορεία της πρώτης εφαρμογής.
- Την ύπαρξη κοινών προβλημάτων ανάμεσα στις χώρες τα οποία χρήζουν προσοχής και μπρούν να οδηγήσουν σε τυχόν διορθώσεις με στόχο την επίτευξη μεγαλύτερης σύγκλισης στις οικονομικές καταστάσεις.
- Την ορθή ή όχι εφαρμογή και ερμηνεία των άρθρων και των οδηγιών των ΔΠΧΠ από τις επιχειρήσεις.
- Την οικονομική επιβάρυνση των επιχειρήσεων με πρόσθετα διοικητικά κόστη λόγω της μετάβασης στα ΔΠΧΠ.

Η έρευνα διενεργείται με τη συμμετοχή επιχειρήσεων από όλες τις χώρες- μέλη των Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ελάχιστος αριθμός επιχειρήσεων από κάθε χώρα είναι 2. Η Αγγλία συμμετέχει στην έρευνα με 40 επιχειρήσεις, η Γαλλία με 24 και Γερμανία με 20. Επίσης, συμμετέχουν επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους και τομέα στον οποίο ανήκουν. Δεν εξαιρούνται οι τραπεζικοί και ασφαλιστικοί οργανισμοί, παρά τις ιδιαιτερότητες που έχουν στο θέμα της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Τα δεδομένα της έρευνας προέρχονται από προσωπικές και τηλεφωνικές συνεντεύξεις με τους συντάκτες των καταστάσεων, τους χρήστες (μάντζερς, αναλυτές, επενδυτές), τους ελεγκτές, τους τραπεζικούς και ασφαλιστικούς οργανισμούς οι οποίοι εποπτεύουν τις επιχειρήσεις. Επιπρόσθετα, δεδομένα συλλέχθηκαν και διαμέσου της έρευνας στο διαδίκτυο (<http://www.synovate.net/ifrs-survey/>).

Η έρευνα αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του Αυγούστου 2007. Ωστόσο, τα πρώτα γενικά συμπεράσματα τα οποία δόθηκαν στη δημοσιότητα μέσα στον Ιούνιο παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

- Συγκεκριμένα, όσον αφορά στο βαθμό συμμόρφωσης με τα ΔΠΧΠ, 198 από τις 200 επιχειρήσεις δήλωσαν πλήρη συμμόρφωση, δεν έχουν όμως επίσημη

γνώμη από τους ελεγκτές για τον πραγματικό βαθμό συμμόρφωσης με τα ΔΠΧΠ και την επιτυχία αυτής.

Μόνο μια επιχείρηση από τη Λιθουανία αναφέρει ότι έχει πλήρη συμμόρφωση πέρα από το γεγονός ότι δεν μπόρεσε να συντάξει συγκριτικές καταστάσεις. Μια άλλη από το Λουξεμβούργο δήλωσε την αδυναμία της να δημοσιοποιήσει κάποια στοιχεία.

- Αναφορικά με την ευκολία μετάβασης στη Γαλλία και τη Γερμανία υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία καθώς επιτρέπεται η χρήση εναλλακτικά κάποιων κανονισμών και από τα προηγούμενα (εγχώρια) Λογιστικά Πρότυπα.

Στην Αγγλία και την Ιρλανδία υπάρχουν περιπτώσεις όπως το ΔΠΧΠ 17 και το ΔΛΠ 19 για τα οποία δε χρειάζεται σχεδόν καμία διαδικασία προσαρμογής καθώς υπήρχαν από παλιά παρόμοιες διατάξεις. Αντίθετα, για κάποια άλλα πρότυπα χρειάστηκε να γίνουν μεγάλες αλλαγές.

Στη Σουηδία δεν παρατηρήθηκε καμία αλλαγή ανάμεσα στα εθνικά πρότυπα του 2004 και τα ΔΠΧΠ του 2004.

- Αρκετή δυσκολία παρατηρείται στην απεικόνιση των μεγεθών σε παρούσες αξίες. Πολλοί θεωρούν ότι με βάση τα ΔΠΧΠ όλα τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να επανεκτιμώνται ως προς την αξία τους σε κάθε σύνταξη οικονομικών καταστάσεων και να απεικονίζονται σύμφωνα με αυτή. Επίσης, κυριαρχεί η αντίληψη ότι όλες αυτές οι αλλαγές που θα προκύπτουν θα πρέπει να αποτυπώνονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της ΒΑΑ στην Αγγλία, της επιχείρησης στην οποία ανήκει το σύνολο των αεροδρομίων της χώρας. Η κυρία Ewing, CFO της ΒΑΑ δήλωσε ότι η επιχείρηση σταματάει την κατάρτιση και δημοσιοποίηση τριμηνιαίων οικονομικών καταστάσεων καθώς είναι εξαιρετικά δύσκολο να γίνονται τόσο συχνές αναπροσαρμογές στις αξίες.

Τα ΔΠΧΠ ορίζουν ότι τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να αναθεωρούνται και να εμφανίζονται σε πραγματικές αξίες και οι αλλαγές να φαίνονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης. Σύμφωνα με τον κ. Mark Vaessen, συνεργάτη της KPMG η τόσο τακτική αναθεώρηση είναι δύσκολη και αυστηρή.

Τελικά, η έρευνα δείχνει ότι με την εφαρμογή των ΔΠΧΠ παρόλο που ορίζεται ρητά η σπουδαιότητα των αναπροσαρμογών σε τρέχουσες αξίες:

- Περιουσιακά στοιχεία όπως: εργοστάσια και εξοπλισμός αναπροσαρμόστηκαν σε λίγες περιπτώσεις
- Περιουσιακά στοιχεία από επενδύσεις – υπήρχαν λίγα παραδείγματα
- Άυλα περιουσιακά στοιχεία – δεν υπήρξαν παραδείγματα αναπροσαρμογής
- Αποθέματα – δεν υπήρξαν παραδείγματα αναπροσαρμογής (και δεν επιτρέπεται η αναπροσαρμογή τους)
- Δάνεια και εισπρακτέοι λογαριασμοί αναπροσαρμόστηκαν σε λίγες περιπτώσεις και επιλεκτικά (όχι στο σύνολό τους), ακόμη και από τις τράπεζες.
- Συμμετοχές – επενδύσεις αναπροσαρμόστηκαν πλήρως και στο σύνολό τους (διαφορετικά δε θα μπορούσαν να προσδιοριστούν)
- Ομόλογα και χρεόγραφα- αναπροσαρμόστηκαν πλήρως στις περιπτώσεις που χρησιμοποιούν για εμπορικούς σκοπούς
- Παράγωγα- αναπροσαρμόστηκαν στο σύνολό τους.

Σε γενικές γραμμές, παρατηρήθηκε απόκλιση σε αρκετά μεγάλο βαθμό από τις επιταγές των ΔΠΧΠ στο ζήτημα της παρουσίασης των περιουσιακών στοιχείων σε πραγματικές αξίες. Το μεγαλύτερο μέρος των παγίων και των άυλων περιουσιακών στοιχείων απεικονίστηκε σε ιστορικό κόστος.

Παραδοσιακά, οι τρέχουσες αξίες είναι διαδεδομένες σε περιπτώσεις κατά τις οποίες χρειάζεται να γίνει απεικόνιση συναλλαγών ανάμεσα στις επιχειρήσεις ενός ομίλου. Επίσης, σε περιπτώσεις ύπαρξης ή αναζήτησης ύπαρξης βλάβης σε κάποιο περιουσιακό στοιχείο και διερεύνηση ανάγκης και κόστους αποκατάστασης. Επομένως, φαίνεται ότι ακολουθήθηκε η πάγια τακτική της παρουσίασης σε τρέχουσες αξίες μόνο στις περιπτώσεις όπου υπήρχε αναγκαιότητα ως προς το αποτέλεσμα.

3.4 ΑΙΤΙΑ ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

Η γενική εικόνα η οποία επικράτησε από τα συμπεράσματα διαφόρων ερευνών είναι ότι τα ΔΠΧΠ σε ικανοποιητικό ποσοστό εφαρμόστηκαν σωστά και πέτυχαν το σκοπό τους. Ωστόσο, όσον αφορά στα λάθη και στις παραλείψεις που εντοπίστηκαν, χρειάζεται να γίνει διερεύνηση των αιτιών. Κατά κύριο λόγο απαιτείται έλεγχος του

βαθμού στον οποίο η εφαρμογή τους ήταν αντάξια της προετοιμασίας που είχε λάβει χώρα κατά τη διάρκεια των προηγούμενων ετών. Οι ελληνικές επιχειρήσεις το 2003, ενώ είχαν θετική αντιμετώπιση του ζητήματος της μετάβασης, αντιμετώπιζαν δυσκολίες στην προετοιμασία τους. Επομένως, θα ήταν ουτοπικό να αναμένονται λαμπρά αποτελέσματα χωρίς απόλυτο βαθμό ετοιμότητας για μια τόσο ουσιαστική αλλαγή. Άλλωστε, ακόμη και στις ιδανικές συνθήκες άψογης προεργασίας για την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ, τα σφάλματα από τη μεριά των επιχειρήσεων θα ήταν αναμενόμενα. Τα αποτελέσματα της έρευνας της Grant Thornton σε συνεργασία με το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το 2003 απεικονίζουν πλήρως την έλλειψη ετοιμότητας για τη μετάβαση. Ορισμένα ουσιαστικά συμπεράσματα της έρευνας συνοψίζονται στα εξής:

- Η πλειοψηφία των εισηγμένων επιχειρήσεων αντιμετώπιζαν τα ΔΠΧΠ θετικά καθώς θεωρούσαν ότι θα οδηγούσαν σε αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Συγκεκριμένα, σε μεγάλο ποσοστό δήλωσαν ότι αν είχαν το δικαίωμα επιλογής τότε θα επέλεγαν τα ΔΠΧΠ.
- Τα στελέχη της Οικονομικής Διεύθυνσης έβλεπαν τη μετάβαση ως ιδιαίτερα θετική καθώς σημαίνει αναβάθμιση του ρόλου τους. Τα στελέχη των άλλων τμημάτων συνήθως ήταν αδιάφορα για την επερχόμενη αλλαγή.
- Σχετικά με το θέμα της ετοιμότητας οι επιχειρήσεις οι οποίες έλαβαν μέρος στην έρευνα δήλωσαν σε ποσοστό μόλις 17% ότι είχαν δημιουργήσει κάποιο πλάνο δράσης και προχωρούσαν στην εφαρμογή του. Παράλληλα το 44% αυτών βρισκόταν ακόμη στο στάδιο διερευνητικών συζητήσεων.
- Επιπρόσθετα, το 75% των επιχειρήσεων δήλωνε επιφυλακτικό ως προς τη δυνατότητα προετοιμασίας μέσα στο υπολειπόμενο χρονικό διάστημα μέχρι την πρώτη εφαρμογή. Το 41% υποστήριζε ότι θα ήταν σκόπιμο να γίνεται η παράλληλη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων και με τους δύο τρόπους για τα πρώτα χρόνια της εφαρμογής.
- Σε ποσοστό 36% οι επιχειρήσεις δήλωσαν ότι θεωρούσαν ότι τα στελέχη τους δεν διέθεταν επάρκεια γνώσεων για να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τα ΔΠΧΠ. Το 30% είχε σκοπό να ζητήσει τη συνδρομή εξειδικευμένου προσωπικού και συμβούλων, καθώς η πλειονότητα των επιχειρήσεων τόνιζε την απουσία πρακτικών γνώσεων των στελεχών. Για το 28% των

επιχειρήσεων η προετοιμασία βρισκόταν σε ακόμη πιο πρώιμο στάδιο καθότι δεν είχε διερευνήσει ακόμη αν και με ποια μορφή θα χρειαζόταν “ενίσχυση” του προσωπικού της.

- Σε σχέση με το κόστος μετάβασης στα ΔΠΧΠ οι επιχειρήσεις παρουσίασαν επίσης καθυστέρηση στις ενέργειές τους. Παρόλο που η πλειονότητα αναγνώριζε ότι θα έπρεπε να γίνουν σοβαρές προσαρμογές, ελάχιστες ήταν αυτές οι οποίες είχαν αναπτύξει ολοκληρωμένα προγράμματα εναρμόνισης και είχαν εντοπίσει τις επιπτώσεις τη μετάβασης για το σύνολο των δραστηριοτήτων τους.
- Το 46% των επιχειρήσεων δεν είχε προχωρήσει σε καμία ενέργεια προσαρμογής των πληροφοριακών συστημάτων. Ακόμη, το 18% αγνοούσε πλήρως το κόστος των αλλαγών και το 40% δεν είχε υπολογίσει τις μακροχρόνιες συνέπειες αυτών.

Την κατάσταση περιπλέκουν και επιδεινώνουν και λάθη από τη μεριά των συντακτών των ΔΠΧΠ. Για παράδειγμα στον κωδ. ν. 2190/20 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών», προστέθηκε το άρθρο 143 το περιεχόμενο του οποίου είναι αντίθετο με τις εθνικές και διεθνείς λογιστικές αρχές. Συγκεκριμένα, στην πρώτη παράγραφο του άρθρου αναφέρεται ότι: « Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που υποχρεωτικά θα συνταχθούν και θα δημοσιευθούν με βάση τα υιοθετηθέντα από την Ευρωπαϊκή Ένωση Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι εκείνες οι οποίες θα καλύπτουν πρωτογενώς (και όχι με την παράθεση συγκριτικών στοιχείων προηγούμενων χρήσεων ή περιόδων) χρήσεις ή περιόδους που αρχίζουν μετά την 31^η Δεκεμβρίου 2004». Σε καμία περίπτωση πέρα από τον αρχικό Ισολογισμό μετά τη σύσταση της επιχείρησης δεν επιτρέπεται η δημοσίευση καταστάσεων χωρίς την ταυτόχρονη παράθεση των δεδομένων της προηγούμενης περιόδου. Επομένως, οι επιχειρήσεις μέσα στη γενικότερη σύγχυση που προκαλεί η αλλαγή βρέθηκαν αντιμέτωπες και με λάθη ή και παραλείψεις στη σύνταξη των Προτύπων και των Νόμων που τα υποστηρίζουν, γεγονός το οποίο ελαφρύνει σημαντικά τη θέση τους για τα προβλήματα που εντοπίστηκαν μετά την πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ.

3.5 ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΔΠΧΠ

Επίσης, η μελέτη ανέδειξε ότι για όλες τις τράπεζες που συμμετείχαν στην μελέτη, είναι θέμα υψηλής προτεραιότητας η εφαρμογή της λογιστικής αντιστάθμισης έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα απρόβλεπτων μεταβολών στα αποτελέσματα που προκύπτουν λόγω των σχετικών απαιτήσεων του ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση.

Άλλα σημαντικά συμπεράσματα της μελέτης περιλαμβάνουν:

- Η επίδραση των ΔΠΧΠ στις προβλέψεις για επισφαλή δάνεια ήταν περιορισμένη.
- Παρόλο που οι νέοι κανόνες έφεραν μεγαλύτερη διαφάνεια στη δημοσιοποίηση των συναλλαγών με παράγωγα, έχουν ενδεχομένως μειώσει τη συνέπεια μεταξύ της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων των τραπεζών και του τρόπου που αυτή απεικονίζεται στις οικονομικές καταστάσεις.
- Τα ΔΠΧΠ οδήγησαν σε σημαντικές αλλαγές στην αποτίμηση και παρουσίαση των χρεογράφων που κατέχονται για επενδυτικούς σκοπούς. Οι περισσότερες τράπεζες προτίμησαν την κατηγοριοποίηση τους ως «διαθέσιμα-προς-πώληση» και την επακόλουθη καταχώρηση της μεταβολής της εύλογης αξίας απευθείας στα ίδια κεφάλαια, αντί για τους περιορισμούς που συνεπάγεται η κατηγοριοποίηση τους ως «διακρατούμενες-μέχρι-λήξη».
- Οι τράπεζες χρησιμοποίησαν σε σημαντικό βαθμό την επιλογή της «εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων», αλλά η χρήση της περιορίστηκε σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Παρόλο που η επιλογή της εύλογης αξίας εφαρμόστηκε εκτενώς σε περιοχές όπου μπορεί να βοηθήσει στον περιορισμό της μεταβλητότητας των αποτελεσμάτων, δεν έχει παρασχεθεί αρκετή πληροφόρηση σχετικά με τη μέθοδο προσδιορισμού των εύλογων αξιών.
- Ενώ η δομημένη χρηματοδότηση (structured finance) είναι μία αυξανόμενη επιχειρηματική δραστηριότητα με σημαντικούς εγγενείς κινδύνους για τις τράπεζες, η μελέτη διαπιστώνει ότι το εύρος και βάθος των σχετικών γνωστοποιήσεων είναι περιορισμένο. Μεγαλύτερη διαφάνεια θα ήταν χρήσιμη προς όφελος αυτών που ενημερώνονται από τις οικονομικές καταστάσεις.

Τα συμπεράσματα της έρευνας της Grant Thornton για την επίπτωση της πρώτης εφαρμογής των ΔΠΧΠ στις εισηγμένες εταιρίες επισημαίνουν τη διαπίστωση απρόσμενων κερδών της τάξεως των 2δισ ευρώ και αύξηση των ιδίων κεφαλαίων αρκετών εταιριών. Οι κλάδοι οι οποίοι γνώρισαν θετικές συνέπειες από την εφαρμογή των ΔΠΧΠ ήταν αυτοί των τηλεπικοινωνιών, υγείας, καταναλωτικών προϊόντων. Αντίθετα, οι εταιρίες τεχνολογίας, κοινής ωφέλειας και οι τράπεζες βρέθηκαν στον αντίποδα.

Ειδικότερα, οι ζημιωμένες εταιρίες παρουσίασαν μείωση των ιδίων κεφαλαίων κατά 12,8 δισ ευρώ και συρρίκνωση των κερδών τους κατά 2,4 δισ. ευρώ. Από τη μεριά τους οι επωφελούμενες της νέας πραγματικότητας επιχειρήσεις, είχαν συνολική αύξηση των ιδίων κεφαλαίων κατά 14,7 δις, ευρώ και τα κέρδη κατά 2,5 δις ευρώ.

Επί του συνόλου των επιχειρήσεων το τελικό αποτέλεσμα ήταν: ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων κατά 1,9 δις ευρώ και των αποτελεσμάτων κατά 182 εκ ευρώ.

Όσον αφορά στα ίδια κεφάλαια, η θετική επίδραση των ΔΠΧΠ οφείλεται, όπως ήταν αναμενόμενο στην αναπροσαρμογή της αξίας των παγίων και η προσαρμογή των αποσβέσεων. Επίσης, αναμενόμενη ήταν η αρνητική επίπτωση του διαφορετικού υπολογισμού των προβλέψεων για επισφαλείς πελάτες που επιβάλλουν τα ΔΠΧΠ, η αναγνώριση φορολογικών υποχρεώσεων και προβλέψεων για ενδεχόμενους φόρους εισοδήματος.

Τέλος, περισσότερο ωφελημένες ήταν οι μεγαλύτερες εισηγμένες και κυρίως αυτές που συμμετέχουν στη διαμόρφωση του Γενικού Δείκτη, ενώ μεγαλύτερες αρνητικές επιπτώσεις υπήρξαν στις εισηγμένες μικρής κεφαλαιοποίησης (μείωση ιδίων κεφαλαίων κατά 15%).

3.6 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΛΤΕ

Ο πρώτος έλεγχος ο οποίος διενεργήθηκε από την ΕΛΤΕ για τα στοιχεία του πρώτου εξαμήνου του 2005 προκάλεσε ιδιαίτερη εντύπωση. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έστειλε στον ΣΛΟΤ στοιχεία προς διερεύνηση και συμπεράσματα από την πρώτη εφαρμογή. Ειδική αναφορά έγινε στην αδυναμία μεγάλου ποσοστού εταιριών να ακολουθήσουν πιστά τα οδηγίες για την εφαρμογή των ΔΠΧΠ.

Τα πορίσματα της έκθεσης της ΕΛΤΕ δε διαφέρουν από εκείνα της έρευνας της Grant Thornton (2005). Συνοπτικά αυτά έχουν ως εξής:

- Ελλιπή προσαρτήματα
- Ανεπαρκής πληροφόρηση σχετικά με τις συναλλαγές εντός ομίλου
- Απουσία συμφωνίας ποσών των αποτελεσμάτων της περιόδου 1/1/04 – 30/6/04 και των ποσών της Καθαρής Θέσης.

Από την άλλη μεριά υπήρχαν και εταιρίες οι οποίες δεν πέρασαν τον έλεγχο με επιτυχία καθώς εφάρμοσαν ικανοποιητικά τις διατάξεις των ΔΠΧΠ.

A) Εταιρίες οι οποίες πέρασαν τον έλεγχο της πρώτης εφαρμογής με επιτυχία:

- ΜΟΧΛΟΣ Α.Ε.
- LAVIPHARM Α.Ε.
- ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΕΣΒΟΥ Α.Ε. (ΝΕΛ)
- ΔΕΗ
- ΧΑΪΔΕΜΕΝΟΣ ΑΕΒΕ
- ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS ΑΕΒΕ
- CROWN HELLAS CAN Α.Ε.

B) Εταιρίες στις οποίες οι δημοσιοποιημένες οικονομικές καταστάσεις δεν έχουν τη μορφή που προβλέπεται από τα ΔΠΧΠ καθώς υπάρχουν σημάδια επιρροής από τα δημοσιευμένα στις εφημερίδες στοιχεία της Απόφασης 17/336/21.04.2005 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς:

- ΕΛΦΙΚΟ Α.Ε.
- ΠΕΤΡΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕΒΕ
- ΝΟΤΟΣ COM ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΑΕΒΕ
- ΝΕΩΡΙΟΝ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
- ALBIO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
- ΕΥΡΩΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Α.Ε.
- ΡΛΙΑΣ ΑΕΒΕ
- ALSINCO Α.Ε.

- UNISYSTEMS ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΕΕ
- ΠΟΥΛΙΑΔΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΕΒΕ
- ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Ε

Γ) Εταιρίες στις οποίες απουσιάζει η συμφωνία μεταξύ των Ελληνικών Προτύπων και των ΔΠΧΠ των αποτελεσμάτων της περιόδου 01.01- 30.06.2004 και των Ιδίων

Κεφαλαίων:

- ΕΛΦΙΚΟ ΑΕΕ
- ΠΕΤΡΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕΒΕ
- ΝΟΤΟΣ COM ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΑΕΒΕ (μόνο για τα Ίδια Κεφάλαια)
- ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ ΚΑΙ ΥΙΟΣ HOLDING Α.Ε.
- ΝΕΩΡΙΟΝ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
- ΑΚΤΩΡ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
- ΕΥΔΑΠ
- ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ Α.Ε.
- ΚΛΩΝΑΤΕΞ
- ΡΕΒΟΪΛ ΑΕΕ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ
- ALBIO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
- ΕΥΡΩΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Α.Ε.
- ΡΛΙΑΣ ΑΕΒΕ
- ΕΔΡΑΣΗ – Χ. ΨΑΛΙΔΑΣ ΑΤΤΕΒΕ
- ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ ΑΕΒΕ
- ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΜΕΤΑΞΗΣ ΕΤΜΑ
- ΑΛΜΑ ΑΤΕΡΜΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (μόνο για τα Ίδια Κεφάλαια)
- FANCO
- VETERIN ΑΒΕΕ ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
- ΚΛΩΣΤΗΡΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ Α.Ε
- ΕΙΚΟΝΑ- ΗΧΟΣ ΑΕΕ
- ΖΗΝΩΝ Α.Ε. ΡΟΜΠΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΤΕ
- MLS
- SPIDER ΜΕΤΑΛΛΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
- ΕΛΛΑΤΕΞ – ΣΥΝΘΕΤΙΚΑΙ ΙΝΕΣ Α.Ε.
- ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ ΑΒΕ
- ΓΕΚΕ ΑΕΞΤΕ
- ΙΑΣΩ ΜΑΙΕΥΤΙΚΟ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α.Ε.
- ALSINCO Α.Ε.
- CENTRIC ΠΟΛΥΜΕΣΑ Α.Ε.
- UNISYSTEMS ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΕΕ
- ΠΡΟΜΟΤΑ ΕΛΛΑΣ (μόνο για τα αποτελέσματα χρήσης)
- ΚΡΕΚΑ Α.Ε.
- ΠΟΥΛΙΑΔΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΕΒΕ
- ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Ε

Δ) Εταιρίες στις οποίες παρουσιάστηκαν προβλήματα στον πίνακα μεταβολών ιδίων

Κεφαλαίων:

- ΝΕΩΡΙΟΝ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
- ΑΚΤΩΡ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
- ΚΛΩΝΑΤΕΞ (αναφέρονται στοιχεία τα οποία δεν προβλέπονται από τα ΔΠΧΠ)
- FANCO
- VETERIN ΑΒΕΕ ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (ο πίνακας είναι πολύ συνοπτικός)
- ΚΛΩΣΤΗΡΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ Α.Ε
- ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ (ο πίνακας είναι πολύ συνοπτικός)
- ΕΛΛΑΤΕΞ – ΣΥΝΘΕΤΙΚΑΙ ΙΝΕΣ Α.Ε.
- ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ ΑΒΕ
- UNISYSTEMS ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΕΕ (δεν εμφανίζεται η κίνηση αποθεματικού έυλογης αξίας των διαθεσίμων για πώληση

χρηματοοικονομικών στοιχείων, η αξία των οποίων όπως προκύπτει από τις σημειώσεις είναι σημαντική)

Ε) Εταιρίες στις οποίες διαπιστώθηκαν οι περισσότερες παρατηρίες:

- CENTRIC ΠΟΛΥΜΕΣΑ Α.Ε.
- ΜΠΗΤΡΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ Α.Ε.
- SPIDER ΑΕΒΕ
- UNISYSTEMS ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΕΕ
- ΠΟΥΛΙΑΔΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΕΕ
- ΠΡΟΜΟΤΑ ΕΛΛΑΣ
- ΚΡΕΚΑ Α.Ε.
- ΠΕΡΣΕΥΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ Α.Ε.
- COMPUCON
- MLS
- ΑΤΕΡΜΩΝ
- ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ
- ΛΑΝΑΚΑΜ
- ΚΥΛ ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
- ΠΑΪΡΗΣ
- ΜΑΘΙΟΣ ΠΥΡΙΜΑΧΑ
- ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΣΠΥΡΟΥ
- ALSINCO

3.6.1 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι περιπτώσεις εταιριών οι οποίες αξίζουν ιδιαίτερης αναφοράς είτε λόγω των σχολίων- παρατηρήσεων που αποκόμισαν από τους Ορκωτούς Ελεγκτές σχετικά με την πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΠ, είτε για τον τρόπο με τον οποίο οι ίδιες αναφέρουν ότι τα εφάρμοσαν.

Τα στοιχεία τα οποία αναλύονται, προέρχονται από τα ετήσια δελτία των εταιριών για τη χρήση του έτους 2005, τα οποία αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα του Χρηματιστηρίου Αθηνών (www.ase.gr), από τις ιστοσελίδες των ίδιων των εταιριών, καθώς και από δημοσιεύματα στον Τύπο.

Η πρώτη εικόνα η οποία προκύπτει από τις Εκθέσεις Ελέγχου των Ορκωτών, οι οποίες περιέχονται στα Ετήσια Δελτία, είναι ότι τα σχόλια τα οποία αφορούν στην εφαρμογή των ΔΠΧΠ είναι ελάχιστα. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, αναφέρουν ότι επιστούν την προσοχή, χωρίς όμως να αμφισβητούν την εγκυρότητα και αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων, στο γεγονός ότι δεν έχει διενεργηθεί φορολογικός έλεγχος για τις προγενέστερες διαχειριστικές χρήσεις και δεν υπάρχει κονδύλι στις οικονομικές καταστάσεις το οποίο να αφορά στις ενδεχόμενες μελλοντικές επιβαρύνσεις.

Γενικά, δε γίνεται μνεία σε συγκεκριμένα λάθη παραλείψεις όπως θα ήταν αναμενόμενο. Και είναι απόλυτα φυσιολογικό ότι η πρώτη εφαρμογή θα περιέχει λάθη και σημεία βελτίωσης για το σύνολο των περιπτώσεων. Φαίνεται ότι ο έλεγχος επικεντρώθηκε στα βασικά σημεία των ΔΠΧΠ και δεν έγινε αναφορά στη λεπτομέρεια, ή προτιμήθηκε να μη γίνει. Πάντως το κλίμα της “χαλαρότητας” εντοπίζεται και στο γεγονός ότι όλες οι Εκθέσεις στο σημείο των παρατηρήσεων αναφέρουν: “Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη ως προς τα συμπεράσματα του ελέγχου, επιστούμε την προσοχή σας...”.

Τέλος, στις περισσότερες περιπτώσεις ο Ορκωτός επιστά την προσοχή σε λάθη ή/ και παραλείψεις από την πλευρά της Διοίκησης, οι οποίες προφανώς θα υπήρχαν ανεξάρτητα από την υιοθέτηση των ΔΠΧΠ, επιβεβαιώνοντας όσα προαναφέρθηκαν περί ελαστικότητας και γενικότητας του περιεχομένου των εκθέσεων ελέγχου.

- **ΑΛΜΑ ΑΤΕΡΜΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ**

Η πληροφόρηση η οποία δίνεται από τη συγκεκριμένη εταιρία στη διάθεση του κοινού είναι ιδιαίτερα αναλυτική και επεξηγηματική. Τα στοιχεία τόσο για τη μητρική όσο και για τις θυγατρικές δίνονται με λεπτομέρεια τόσο για τη διαχειριστική χρήση μετάβασης στα ΔΠΧΠ όσο και για τη συγκριτική αντιπαράθεση των μεγεθών του 2004 (ΕΓΛΣ και ΔΠΧΠ). Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στον τρόπο υπολογισμού των μεγεθών για κάθε εταιρία χωριστά και στις επιπτώσεις των αλλαγών στα μεγέθη από τα ΔΠΧΠ.

Ο Ορκωτός εστιάζει το ενδιαφέρον του στο θέμα στη σημείωση 16 που παρατίθεται στο Προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων, στην οποία γίνεται αναφορά στο ότι ο Όμιλος, εντός της προηγούμενης χρήσεως, ανέλαβε την υποχρέωση, βάσει προσυμφώνων αγοράς μετοχών, να αποκτήσει συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο δύο ανωνύμων εταιρειών εσωτερικού. Επίσης, εντός της κλειόμενης χρήσεως, ανέλαβε την υποχρέωση, βάσει προσυμφώνων αγοράς μετοχών, να αποκτήσει συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο μιας ανώνυμης εταιρείας εξωτερικού. Μέχρι και την ημερομηνία χορηγήσεως του πιστοποιητικού αναφέρεται ότι, δεν είχαν καταρτισθεί οριστικά συμβόλαια αγοράς όσο αφορά τα προσύμφωνα αγοράς

Οι προκαταβολές οι οποίες δόθηκαν για το σκοπό αυτό είναι ύψους €22.500.000 και προκαλούν το ενδιαφέρον καθώς η οριστικοποίηση των συναλλαγών εκκρεμεί για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Σημειώνεται επίσης, ότι δεν έχει διενεργηθεί φορολογικός έλεγχος για τις προηγούμενες χρήσεις τόσο για τη μητρική όσο και για τις θυγατρικές.

- **COMPUCON**

Ο Ορκωτός Ελεγκτής σημείωσε αρκετές παρατηρήσεις για την περίπτωση της Compucan. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι υπάρχει πρόβλημα όσον αφορά την απεικόνιση μεγεθών τα οποία αφορούν στην απεικόνιση των μεγεθών της θυγατρικής εταιρίας του Ομίλου, εταιρίας Compite. Η επένδυση αυτή είναι αποτιμημένη στο κόστος κτήσης (€ 905.832) ενώ τα ίδια κεφάλαια αυτής, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2005, ανέρχονται σε € 552.321,98 (το 2004 ανέρχονταν σε € 840.843,77). Τίθεται

θέμα επομένως ως προς το αν το ποσό της επένδυσης πρέπει να μειωθεί έτσι ώστε να παρουσιάζει πλήρως την εικόνα της επιχείρησης σε τρέχουσες αξίες σύμφωνα με τις επιταγές των ΔΠΧΠ.

Ένα ακόμη πρόβλημα το οποίο επισημαίνει ο Ορκωτός σχετίζεται με τη διενέργεια προβλέψεων. Στις καταστάσεις απεικονίζεται στο λογαριασμό του Ενεργητικού «Άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία» απαίτηση από θυγατρική εταιρία του εξωτερικού (Compucon U.S.A) ύψους € 1.485.988,31 η οποία αφορά χορηγηθέν μακροπρόθεσμο δάνειο εκ μέρους της μητρικής. Το δάνειο προήλθε από μετατροπή απαιτήσεων της μητρικής, εξαιτίας ενδοεταιρικών συναλλαγών, που βρίσκονταν σε καθυστέρηση κατά το τέλος της διαχειριστικής περιόδου. Δε διενεργήθηκε καμία πρόβλεψη εις βάρος των αποτελεσμάτων της μητρικής εταιρίας για τη ζημία που ενδεχομένως θα προκύψει λόγω μερικής ή ολικής αδυναμίας εξυπηρέτησης του ανωτέρω δανείου, εξαιτίας των σωρευμένων ζημιών της θυγατρικής εταιρίας.

Επιπλέον, στο λογαριασμό «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις» περιλαμβάνονται υπόλοιπα συνολικού ύψους € 1.600 χιλιάδων περίπου η είσπραξη των οποίων καθυστερεί από την προηγούμενη χρήση. Παρόλα αυτά, δε διενεργήθηκε καμία πρόβλεψη εις βάρος των αποτελεσμάτων για την πιθανή ζημία που ενδεχομένως θα προκύψει από την μη ρευστοποίησή τους. Ο Ορκωτός αναφέρει ότι θα έπρεπε να διενεργηθεί πρόβλεψη ύψους 360 χιλιάδων περίπου η οποία θα σήμαινε και την ισόποση επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της μητρικής και του ομίλου αντίστοιχα.

Τα μεγέθη τα οποία παρουσιάζουν οι καταστάσεις πιθανόν απέχουν από αυτά τα οποία θα προέκυπταν αν είχαν εφαρμοστεί κατά γράμμα οι διατάξεις των ΔΠΧΠ για την παρουσίαση των στοιχείων σε τρέχουσες αξίες και τη διενέργεια προβλέψεων. Αξιοσημείωτο βεβαίως είναι το γεγονός ότι ο Όμιλος γνώρισε συρρίκνωση των μεγεθών του: μείωση του κύκλου εργασιών σε € 4.419.000 από € 6.711.000, εμφάνιση ζημιών της τάξης των € 1.468.000 έναντι των οριακών κερδών της προηγούμενης περιόδου € 12.000 και μείωση της καθαρής θέσης στα € 6.500.000 από € 8.000.000. Σαφώς πιο έντονα αρνητικά θα ήταν τα προαναφερθέντα ποσά σε περίπτωση που τα ΔΠΧΠ είχαν εφαρμοστεί ορθά και οικονομικές επιπτώσεις ενδεχομένως να οδηγούσαν μέχρι και σε επιτήρηση από τα Χ.Α. , αν η ζημία έφτανε να ξεπεράσει το 20% του κύκλου εργασιών.

Η εταιρία ελέγχθηκε για τις χρήσεις 2001 -2004 σύμφωνα με το άρθρο 275 του κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της επιβλήθηκε φόρος ύψους

€ 122.117,36 και αποτελεί μια από τις 34 εταιρίες οι οποίες κατά το έτος 2007 βρίσκονται υπό έλεγχο για τις οικονομικές καταστάσεις τις οποίες δημοσίευσαν για το έτος 2005.

- **ALTEC A.E.**

Ο ελεγκτής επιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η εταιρία αναπροσάρμοσε κάποια από τα ποσά των οικονομικών καταστάσεων του έτους 2004, διαφοροποιώντας το τελικό αποτέλεσμα. Στην ανάλυση του Προσαρτήματος 1, η εταιρία εξηγεί ότι αυτό συνέβη με στόχο την ακριβοδίκαιη απεικόνιση των μεγεθών με βάση τις πιο πρόσφατες διατάξεις των ΔΠΧΠ και για τη διόρθωση λαθών από την πρώτη εφαρμογή αυτών.

Οι μεταβολές, όπως δηλώνεται στο Προσάρτημα, αφορούν διαγραφή άυλων, προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων, επανεκτίμηση ακινήτων, αποσβέσεις, αναβαλλόμενη φορολογία, προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης και πρόβλεψη διαφορών φορολογικού ελέγχου. Επίσης, έγινε μεταφορά από το μη κυκλοφορούν ενεργητικό στο κυκλοφορούν χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Όλα τα προαναφερθέντα φαίνεται ότι εμπίπτουν στη θέληση για πραγματική συμμόρφωση με τις διατάξεις των ΔΠΧΠ και διόρθωση παραλείψεων – λαθών.

- **ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ**

Στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου στο κομμάτι του απολογισμού για το έτος 2005 αναφέρεται ότι ο Ομιλος κατάφερε την πλήρη εναρμόνιση με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Ο Ορκωτός όμως έχει παρατηρήσεις οι οποίες επικεντρώνονται στα ακόλουθα:

- Έλλειψη διενέργειας προβλέψεων για διάφορα κονδύλια.
- Στο κονδύλι του Ενεργητικού Δ.Π.11 «Χρεώστες Διάφοροι» περιλαμβάνεται ποσό € 640.205,43 το οποίο αφορά κατά το ποσό των € 440.205,43 προκαταβολή που δόθηκε σε μέλος της Διοικήσεως και μέτοχο μιας θυγατρικής εταιρείας, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 23α του Κ.Ν.2190 και κατά το ποσό των € 200.000,00 προκαταβολή σε συνεργάτη της

ίδιας εταιρεία. Στις παρατηρήσεις του Ελεγκτής αναφέρει ότι όταν ζητήθηκαν έγγραφα και εξηγήσεις για το ποσό αυτό η Διοίκηση αρνήθηκε να τις παρέχει. Όσον αφορά στη μη διενέργεια των απαιτούμενων προβλέψεων για τα ποσά αυτά η απάντηση ήταν ότι αναμένεται ότι η εταιρεία θα μπορέσει να επανεισπράξει τα χρήματα με δικαστικά μέσα.

- Παρομοίως, πρόβλεψη θα έπρεπε να είχε γίνει και για κονδύλι του Ενεργητικού «Λογαριασμοί διαχείρισης προκαταβολών και πιστώσεων» ποσού € 45.680,00, δόθηκε σε μέλος της Διοικήσεως και μέτοχο μιας θυγατρικής εταιρείας κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 23α του Κ.Ν.2190.
- Το κονδύλι του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού ΔΠ-10 «Επισφαλείς-Επίδικοι πελάτες και χρεώστες, ποσού € 184.681,39, αφορά σε έλλειμμα ταμείου θυγατρικής εταιρείας, το οποίο προέρχεται από τη χρήση του 2002 κατά την οποία το ταμείο διαχειριζόταν ο τέως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου. Σε βάρος του τελευταίου εκκρεμεί αγωγή. Έκθεση του Νομικού Συμβούλου της εταιρίας εκτιμά τη θετική της έκβαση.

Η συμμόρφωση με τα ΔΠΧΠ απαιτεί διαφάνεια και απεικόνιση των πραγματικών μεγεθών. Η μη διενέργεια προβλέψεων όπως απαιτείται με την αιτιολογία της προσδοκίας της θετικής έκβασης των εκκρεμών αγωγών δε θα έπρεπε να γίνεται αποδεκτή καθώς αλλοιώνονται τα αποτελέσματα και επηρεάζεται η αρχή της συγκρισιμότητας την οποία προβάλλουν τα ΔΠΧΠ με τα αποτελέσματα άλλων εταιρειών οι οποίες τηρούν πιστά τις διατάξεις για τις προβλέψεις.

Επίσης, ο Ορκωτός Ελεγκτής επισημαίνει ότι τα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου γίνονται αρνητικά το 2005. Στην επόμενη χρήση έπειτα από πώληση μετοχών αξίας € 1.850.000 της μητρικής εταιρείας γίνονται και πάλι θετικά και απλά εφιστά προσοχή σε αυτό το σημείο.

- **MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ Α.Ε.**

Στις παρατηρήσεις του ο Ελεγκτής αναφέρει την απόληψη € 242.725,90 από τη μεριά του βασικού μετόχου και διευθύνοντα συμβούλου της εταιρίας. Το ποσό αυτό ισχυρίζεται η Διοίκηση ότι θα κλείσει ΑΠΥ για υπηρεσίες οι οποίες είναι προεγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση καθώς και ως προκαταβολή για αγορά οικοπέδου. Δεν παύει όμως να είναι πράξη αντίθετη με τις διατάξεις του άρθρου 23^α του Κ.Ν.2190/1920.

Επιπλέον, αξίζει να σχολιαστεί το γεγονός η πάγια τακτική της επιχείρησης να θεωρεί ότι ένα μέρος των πωλήσεων της αποτελεί προβλέψεις εσόδων. Και αν για το έτος 2004 οι προβλέψεις αυτές €204.000 από το σύνολο των € 4.226.329,86 , δηλαδή 4,8% των συνολικών πωλήσεων, κατά το έτος 2005 ήταν €950.000 από το σύνολο των €3.040.359,11 και έφτασαν το 31,25% των συνολικών πωλήσεων. Η ανησυχητική μεταβολή του ποσοστού διογκώνεται με δεδομένο ότι για να μη θεωρηθεί μια εταιρία χαμηλής παραγωγικής δραστηριότητας απαιτείται κύκλος εργασιών μεγαλύτερος των € 3.000.000.

- **ΛΑΝΑΚΑΜ Α.Ε.**

Στην περίπτωση της ΛΑΝΑΚΑΜ ο Ελεγκτής δίνει το πιστοποιητικό ελέγχου με σύμφωνη γνώμη – έμφαση από την πλευρά της εταιρίας για διόρθωση των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων.

Ακόμη, επιστά την προσοχή στο θέμα του προσδιορισμού της εύλογης αξίας των ακινήτων, περαιτέρω μείωσης της αξίας των χρεογράφων, διαγραφής υπολοίπων πελατών, αύξησης απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους. Όλα αυτά μέσω του αποτελέσματος εις νέο του έτους 2004 – Ζημία. Επίσης, αναφέρει ότι οι φορολογικές δηλώσεις για τις χρήσεις 2003 και 2004 δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές με αποτέλεσμα να υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το έτος το οποίο θα εξεταστούν. Συνεπακόλουθα, τα αποτελέσματα αναμένεται ότι θα επηρεαστούν και από αυτό το γεγονός και πιθανόν να έχουν πυροδοτήσει τις παρατυπίες και αποκλίσεις από τα ΔΠΧΠ.

Σχετικά με τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των παγίων αναφέρεται στο προσάρτημα ότι η εταιρία θεώρησε ορθή την αποτίμηση των λοιπών (πλην των

Οικοπέδων- Κτιρίων) παγίων και δε μετέβαλε την αναπόσβεστη αξία τους αλλά ακολούθησε την πορεία των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων.

- **ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ**

Στις παρατηρήσεις του ο Ορκωτός Ελεγκτής αναφέρει ότι δεν υπάρχουν προβλέψεις για απαιτήσεις ύψους € 12.000.000 από δύο Κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχει η ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ.

- **ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.**

Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελεί η συγκεκριμένη εταιρία. Αυτή όπως και πολλές άλλες δεν έχουν ελεγχθεί για παρελθοντικές χρήσεις. Στην έκθεσή του ο Ορκωτός Ελεγκτής αναφέρει αυτό το γεγονός όπως συνηθίζεται με στόχο να επιστήσει την προσοχή κάθε ενδιαφερόμενου για το ενδεχόμενο μελλοντικής επιβολής αναδρομικών φόρων. Ωστόσο, η συγκεκριμένη εταιρία αποτελεί μια από τις σπάνιες περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει γίνει πρόβλεψη (€ 30.000) σχετικά με το ποσό το οποίο ενδέχεται να προκύψει από μελλοντικό έλεγχο. Αποτελεί λοιπόν η εταιρία αυτή εξαίρεση και δείγμα συμμόρφωσης με το ΔΛΠ37 το οποίο αφορά στον τρόπο υπολογισμού των προβλέψεων καθώς δείχνει πληρέστερη υιοθέτηση των διατάξεων των ΔΠΧΠ.

Συγκεκριμένα το ΔΛΠ 37 ορίζει ότι σε περίπτωση που θεωρείται ότι το κονδύλι το οποίο αντιστοιχεί στην πρόβλεψη μπορεί να θεωρηθεί ότι θα εισπραχθεί δεν είναι αναγκαία η διενέργεια πρόβλεψης. Παρ'όλα αυτά δεν είναι συχνές οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ο φορολογικός έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων παρελθοντικών χρήσεων δεν επιφέρει και είσπραξη φόρου. Επομένως, το ορθό θα ήταν όλες οι επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν προβλέψεις για τα ποσά αυτά.

- **CROWN HELLAS CAN Α.Ε.**

Η έκθεση του Ορκωτού Ελεγκτή είναι χωρίς κανένα σχόλιο. Η ανάλυση η οποία δίνεται από την εταιρία αναφορικά με το περιεχόμενο των καταστάσεων φαίνεται ικανοποιητική, καθώς και ιδιαίτερα προσεγμένη είναι η αντιστοιχία των ποσών για το

έτος 2004 ανάμεσα στα ΕΛΠ και τα ΔΠΧΠ. Η CROWN αποτελεί ένα ακόμη παράδειγμα επιχείρησης η οποία μοιάζει να συμμορφώνεται απόλυτα με τα νέα πρότυπα και διενεργεί προβλέψεις για τις ανέλεγκτες χρήσεις (γεγονός σπάνιο, όπως προαναφέρθηκε.)

- **FIERATEX S.A.**

Ο Ελεγκτής εφιστά την προσοχή στην ανέλεγκτες φορολογικά παρελθούσες χρήσεις για τις οποίες ενδεχομένως να προκύψει επιπρόσθετος φόρος. Επίσης, τονίζει την ύπαρξη ποσού στο λογαριασμό πελάτες –απαιτήσεις το οποίο οφείλεται από προγενέστερη χρήση από θυγατρική για αγορά ακινήτου στο εξωτερικό η μεταβίβαση του οποίου εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

- **TEPNA A.E.**

Στις παρατηρήσεις ο Ορκωτός αναφέρει την έλλειψη φορολογικού ελέγχου για τα έτη 2002 -2005. Ακόμη, εφιστά την προσοχή στην παράγραφο 10 των οικονομικών καταστάσεων στην οποία γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι στις απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνεται ποσό ύψους περίπου 32.000 χιλ. Ευρώ εκ του οποίου καθυστερεί από προηγούμενες χρήσεις η είσπραξη ποσού ύψους περίπου 14.000 χιλ. Ευρώ που αφορούν αναλογία αντίστοιχων απαιτήσεων δύο Κοινοπραξιών στις οποίες συμμετέχει η «TEPNA A.E.», με αντικείμενο την εκτέλεση ενός τεχνικού έργου. Για την καθυστέρηση αυτή, που αφορά το πρόσθετο υπερσυμβατικό αντικείμενο του έργου, δεν έχει ασκηθεί προσφυγή στην προβλεπόμενη από τη σύμβαση διαιτησία γιατί οι Κοινοπραξίες θεωρούν ότι δεν έχει εξαντληθεί ακόμη η διαδικασία της συναινετικής επίλυσης. Σύμφωνα με την εκτίμηση της δικηγόρου που χειρίζεται το θέμα αυτό, σε περίπτωση δικαστικής επιδίωξης εισπράξεως δε θα υπάρξει δυσμενής εξέλιξη, χωρίς να είναι δυνατό αντικειμενικά τούτο να προδικαστεί, ούτε είναι σε θέση να προβλέψει οποιαδήποτε ενδεχόμενη ζημία.

- **ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.**

Η έκθεση του Ορκωτού ολοκληρώνεται με σχόλια για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις και αναφορά στη διόρθωση λαθών της προηγούμενης περιόδου (2004). Η διόρθωση των λαθών θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δείχνει θέληση και τάση για συμμόρφωση με τα ΔΠΧΠ.

- **ΠΕΤΖΕΤΑΚΙΣ Α.Ε.**

Η Έκθεση καταλήγει στην ιδιαίτερη αναφορά σε τρία βασικά σημεία: α) Ύπαρξη ληξιπρόθεσμων δόσεων δανείων € 49 εκ. περίπου, β) Εκκρεμότητα ελέγχου χρήσεων από το 2003 και εντεύθεν από τις φορολογικές αρχές, με συνέπεια να υπάρχει ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το χρόνο που θα ελεγχθούν και θα οριστικοποιηθούν. γ) για το γεγονός ότι μέσω θυγατρικής εταιρείας εξωτερικού, δάνειο € 5.800.000 εδόθη προς εταιρεία του εξωτερικού η οποία ελέγχεται από συνδεδεμένο μέρος.

- **ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ Α.Ε.**

Η περίπτωση της εταιρίας ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ ανήκει στις εξαιρέσεις καθώς ο Ορκωτός στην Έκθεσή του κάνει σχόλια τα οποία σχετίζονται με τον τρόπο εφαρμογής των ΔΠΧΠ. Συγκεκριμένα αναφέρεται στο ζήτημα του τρόπου υπολογισμού της υπεραξίας για την ΑΤΛΑΣ Α.Ε. (η οποία εξαγοράστηκε από την ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ). Επίσης, γίνεται αναφορά στις ενέργειες της εταιρίας για απομείωση της αξίας της συμμετοχής της σε θυγατρικές και σε εκκρεμότητες από ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ προέβη σε αναμόρφωση των δημοσιοποιημένων καταστάσεων του έτους 2005 προκειμένου να διορθώσει λάθη από την εφαρμογή των ΔΠΧΠ και να παρουσιάσει γεγονότα τα οποία έλαβαν χώρα μετά τη δημοσιοποίηση των καταστάσεων, με στόχο να εφαρμόσει τα ΔΠΧΠ με μεγαλύτερη ακρίβεια.

Ειδικότερα, οι τροποποιήσεις οι οποίες έγιναν έχουν ως εξής:

1. Ανακατατάξεις μεταξύ στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού καθώς και προβλέψεων μεταξύ μακροπροθέσμων και βραχυπροθέσμων
2. Ολοκλήρωση του ελέγχου απομείωσης της αξίας των συμμετοχών της Εταιρίας στις θυγατρικές της και αναγνώριση απομείωσης συμμετοχών στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας
3. Αναθεώρηση της αξίας των ενσώματων ακινητοποιήσεων και των συναφών αποσβέσεων της Εταιρίας και του Ομίλου για το Α' τρίμηνο των χρήσεων 2004 και 2005, λόγω ολοκλήρωσης της αποτίμησης αυτών στην εύλογη αξία τους κατά την διάρκεια του Β' τριμήνου του 2005
4. Αναθεώρηση της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία της Εταιρίας και του Ομίλου για το Α' τρίμηνο των χρήσεων 2004 και 2005, λόγω οριστικοποίησης της αναλογιστικής μελέτης κατά την διάρκεια του Β' τριμήνου του 2005
5. Αναδρομική αναθεώρηση σχηματισθεισών προβλέψεων της Εταιρίας και του Ομίλου, εκκρεμών επίδικων υποθέσεων και ζημίας θυγατρικής εταιρίας για το Α' τρίμηνο των χρήσεων 2004 και 2005
6. Αναδρομική διόρθωση αναβαλλόμενης φορολογίας και φόρου εισοδήματος της Εταιρίας και του Ομίλου για το Α' τρίμηνο των χρήσεων 2004 και 2005

• **ERGAS A.E.**

Μια ακόμη περίπτωση εταιρίας η οποία έκανε αναδιαμόρφωση των στοιχείων που είχε δώσει στη δημοσιότητα. Οι αλλαγές εστιάζονται στη διόρθωση λαθών που αφορούσαν την εκτίμηση των ακινήτων της θυγατρικής εταιρίας, την αξία των χρεογράφων στην εύλογη αξία τους κατά την 31/12/2005 και τη μεταβολή των αναβαλλόμενων φόρων.

Τα σχόλια του Ελεγκτή αφορούν στις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις και στην προαναφερθείσα προσπάθεια διόρθωσης λαθών.

• **KPEKA A.E.**

Η συγκεκριμένη εταιρία αποτελεί παράδειγμα εταιρίας η οποία παρουσίασε αρκετά λάθη στη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Στο ετήσιο δελτίο της για το έτος

2005 αναφέρεται αναλυτικά στις ενέργειες διόρθωσης αυτών των λαθών , όπως επισημαίνεται και στην έκθεση του Ελεγκτή. Πιο αναλυτικά οι διορθώσεις αφορούν στα ακόλουθα:

1. στη μεταβολή του κονδυλίου Πάγια Στοιχεία Ενεργητικού στο οποίο είχαν συμπεριληφθεί μόνο οι ενσώματες ακινητοποιήσεις , ενώ τα λοιπα μη κυκλοφοριακά στοιχεία εμφανιζόταν στα λοιπά στοιχεία ενεργητικού.

2. α) Διόρθωση του τρόπου καταχώρησης των αμοιβών Δ..Σ. χρήσης 2004 ποσού 90 χιλ. ευρώ. Αρχικώς παρέμεναν στην καθαρή θέση μέχρι εγκρίσεως από τη γενική συνέλευση, ενώ μετά τη διόρθωση αφαιρούνται από τα κέρδη της χρήσεως την οποία αφορούν

β) Διόρθωση κονδυλίου μετάβασης από τα προηγούμενα λογιστικά πρότυπα στα Διεθνή και συγκεκριμένα τη διαγραφή αποθεματικού δωρεάν μετοχών από συνδεδεμένη επιχείρηση που σχηματίστηκε πριν την ημερομηνία μετάβασης και έπρεπε να διαγραφεί κατά την ημερομηνία μετάβασης. Και τα δύο κονδύλια επιβαρύνουν την καθαρή θέση, με αντίστοιχη αύξηση των υποχρεώσεων το πρώτο και μείωση των συμμετοχών το δεύτερο.

3.Αλλαγή στον τρόπο εμφάνισης της διαφοράς που προκύπτει στα ποσά των αναβαλλόμενων φόρων από την αλλαγή των φορολογικών συντελεστών. Το κονδύλιο αυτό αρχικά εμφανιζόταν ως απευθείας αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, αντί να μειώνει το φόρο έξοδο περιόδου.

4. α) Εμφάνιση των διαφορών φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων που εμφανίζονταν αρχικώς αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων στον πίνακα μεταβολών ιδίων κεφαλαίων. Μετά τη διόρθωση το ποσό συναθροίζεται με τους φόρους εισοδήματος και αφαιρείται από τα κέρδη περιόδου.

β) Εμφάνιση ποσού αναβαλλόμενου φόρου που πηγάζει από αναστροφή πρόβλεψης αναβαλλόμενης φορολογίας και είχε αρχικώς καταχωρηθεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

3.7 ΑΥΣΤΗΡΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

Αυστηροί έλεγχοι οι οποίοι αφορούν στις δημοσιοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του έτους 2005 γίνονται από την ΕΛΤΕ. Συγκεκριμένα, η τελευταία ελέγχει τις οικονομικές καταστάσεις των ορκωτών ελεγκτών. Σε περίπτωση που εντοπισθούν παρεκκλίσεις από τα ΔΛΠ οι επιχειρήσεις απειλούνται με αυστηρά πρόστιμα όπως ορίζει ο Ν. 3148, σε οποίες "εκ προθέσεως παρέλειψε την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων που υποχρεούνται από τον νόμο, σύμφωνα με τις διατάξεις των ΔΛΠ., μέσα στην υπό του καταστατικού προθεσμία και σε όποιον εν γνώσει του συνέταξε ή ενέκρινε ισολογισμό ενάντια στις διατάξεις των ΔΠΧΠ. Ειδικότερα, προβλέπεται ποινή φυλάκισης και χρηματικά πρόστιμα από €300.000 και άνω για τις αποκλίσεις από τους όρους των ΔΠΧΠ.

Η επιλογή των εταιριών προς έλεγχο είναι τυχαία. Οι 34 εταιρίες οι οποίες ελέγχονται επιλέχθηκαν μέσω κλήρωσης. Η φύση του ελέγχου είναι ποιοτική.

Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που πρέπει να διέπουν τις οικονομικές καταστάσεις είναι τα εξής:

1) Οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να γίνονται εύκολα κατανοητές απ' όλους τους χρήστες, τους πιστωτές, το κράτος, τους επενδυτές, τους εργαζόμενους κ.ά., 2) Συνάφεια, 3) Αξιοπιστία, 4) Η πιστή παρουσίαση των συναλλαγών και των άλλων γεγονότων της επιχείρησης, 5) Ουδετερότητα, 6) Σύνεση, 7) Πληρότητα, 8) Συγκρισσιμότητα, 10) Ακριβοδίκαιη παρουσίαση και συμμόρφωση προς τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, 11) Μη συμψηφισμός περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εκτός εάν αυτό επιτρέπεται από άλλο πρότυπο.

Οι έλεγχοι που θα διενεργηθούν αφορούν το 2005. Στην περίπτωση, όμως, που η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κρίνει ότι συντρέχει λόγος, ο έλεγχος μπορεί να επεκταθεί για περισσότερες χρήσεις του παρελθόντος. Αν προκύψουν από τον έλεγχο πλημμελήματα, θα ακολουθήσουν απλές συστάσεις, αν προκύψουν κακουργήματα, οι υποθέσεις θα ακολουθήσουν την πειθαρχική διαδικασία.

Οι 34 εισηγμένες που ελέγχονται είναι οι εξής:

Τράπεζα της Ελλάδος, Εμπορική Bank, Εθνική Ασφαλιστική, Αιολική AEEX, Καζίνο Πόρτο Καρράς, Λανακάμ, Πλαστικά Θράκης, Τιτάν, S&B, Καλπίνης-Σίμος, Ρόκας, Elbisco, Κυλινδρόμυλοι Κ. Σαραντόπουλος, Αλυσίδα, Εμπορικός Δεσμός, Ιπποτούρ,

Τασόγλου, Εκτέρ, Ιμπέριο, Ράδιο Κορασιδής, Μινωικές Γραμμές, Menaco, ΕΥΔΑΠ, Βογιατζόγλου, Αγροτική τράπεζα, Προμότα Ελλάς, Compucon, Centric, Fashion Box, Κλουκίνας-Λάππας, Ελινοϊλ, Δέλτα Project, Global Επενδυτικά Κεφάλαια και Μοτοδυναμική.

Η λίστα των εταιριών προς έλεγχο δόθηκε από την ΕΛΤΕ στη δημοσιότητα στις 14 Ιουλίου 2006. Αξίζει να αναφερθεί, ότι παρόλο που πέρασε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους δεν έχουν ανακοινωθεί ακόμη τα αποτελέσματα. Επίσης, δεν υπάρχει καμία επίσημη ενημέρωση για την πορεία των ελέγχων και για πιθανή ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών και παρουσίασης των ευρημάτων στους ενδιαφερόμενους.

3.8 ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Αναφορικά με το βαθμό ορθής εφαρμογής των ΔΠΧΠ, ο προϊστάμενος Τμήματος Παρακολούθησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών Εισηγμένων Εταιρειών της ΕΚ, Στέργιος Παπαγεωργίου στη διάρκεια εκδήλωσης, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Συνδέσμου Βιομηχανιών Β. Ελλάδος (ΣΒΒΕ), δήλωσε:

«Απαιτείται ακόμη σημαντική προσπάθεια, προκειμένου η πλήρης και ορθή εφαρμογή των ΔΛΠ/ΔΠΧΠ να αποτυπωθεί στις οικονομικές καταστάσεις σε ικανοποιητικό επίπεδο, που να ανταποκρίνεται στις βασικές απαιτήσεις του μέσου επενδυτή, ώστε να έχει τη δυνατότητα να εκτιμήσει ορθά την οικονομική κατάσταση των εταιρειών»,

Ο διευθυντής του γραφείου Θεσσαλονίκης της εταιρείας, κ. Αντώνης Μάρκου, της Deloitte & Touche στην ίδια εκδήλωση ανέφερε ότι μεταξύ των προβλημάτων που αντιμετώπισαν οι εταιρείες, κατά την ενσωμάτωση των νέων προτύπων, περιλαμβάνονταν η ανεπάρκεια ελληνικής βιβλιογραφίας για το θέμα (με αποτέλεσμα να συγχέονται κάποτε οι ξένοι όροι) και η έλλειψη καταρτισμένων στα ΔΠΧΠ στελεχών (με συνέπεια όλο το βάρος της εφαρμογής να πέφτει σε ένα-δύο άτομα, κάτι που κρίνεται επικίνδυνο για την εταιρεία).

Επίσης, όπως επισημάνθηκε, οι διοικήσεις πολλών εταιριών δεν κατανοούν έγκαιρα ότι τα ΔΠΧΠ επιφέρουν σημαντικές επιδράσεις, όχι μόνο στην παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, αλλά και στην ίδια τη λειτουργία των επιχειρήσεων (μηχανογράφηση, κουλτούρα εταιρίας κτλ)

Πρόσφατη έρευνα της εταιρίας Grant Thornton σχετικά με την εφαρμογή των ΔΠΧΠ κατά το έτος 2006, (2^ο έτος εφαρμογής) κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα αναφορικά με το περιεχόμενο των Παρατηρήσεων στα Πιστοποιητικά των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών:

- α) Στο 50,5% των εταιριών χορηγήθηκε έκθεση ελέγχου με σύμφωνη γνώμη.
- β) Στο 43,5% χορηγήθηκε έκθεση ελέγχου με σύμφωνη γνώμη και θέματα έμφασης.
- γ) Στο 6% των εταιριών χορηγήθηκαν πιστοποιητικά με εξαιρέσεις ή με αρνητική γνώμη.
- δ) Το 86% των περιπτώσεων εκθέσεων ελέγχου, οι οποίες περιείχαν θέματα έμφασης ή εξαίρεσης, αφορούσε αβέβαιη έκβαση μελλοντικών φορολογικών ελέγχων για προηγούμενες χρήσεις, οι οποίες είναι ανέλεγκτες από τις φορολογικές αρχές (134 εταιρείες).
- ε) Το 13% των περιπτώσεων πιστοποιητικών που περιείχαν θέματα έμφασης ή εξαίρεσης, αφορούσε θέματα όπως επισήμανση τυχόν αβεβαιότητας δυνατότητας συνέχισης της δραστηριότητας, λόγω χαμηλών ιδίων κεφαλαίων (20 εταιρείες).
- στ) Το 10% των παρατηρήσεων (έμφασης ή εξαίρεσης) αφορούσε την έκβαση τυχόν εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων (15 εταιρείες) ενώ το 8% τη διενέργεια αναμορφώσεων/αναταξινομήσεων στις προηγούμενες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (7 εταιρείες)

Συμπερασματικά, παρατηρείται η ίδια γραμμή πλεύσης με αυτή της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου. Αν και συναντούμε όλους τους τύπους εκθέσεων, βασική διαπίστωση είναι η προσαρμογή των οικονομικών καταστάσεων των εισηγμένων εταιριών στις αρχές των ΔΠΧΠ και ο σχετικά ομοίμορφος τρόπος αντιμετώπισης από τους ελεγκτές στα βασικά θέματα και συμπεράσματα του ελέγχου τους. Τα σχόλια και πάλι φαίνονται ελαστικά και δεν επεκτείνονται στη λάθος χρήση ή παράλειψη χρήσης διατάξεων των ΔΠΧΠ η οποία είναι απίθανο να απουσιάζει εντελώς.

4

Τελικά Συμπεράσματα

Η πορεία προς τα ΔΠΧΠ αποτελεί για τους περισσότερους φυσική εξέλιξη των γεγονότων στο διεθνοποιημένο οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον. Στόχοι των θεσπιστών των νέων Προτύπων θεωρούνται η επίτευξη μεγαλύτερου επιπέδου συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων μεταξύ των επιχειρήσεων που ανήκουν σε διαφορετικά κράτη, η ύπαρξη μεγαλύτερης αξιοπιστίας των μεγεθών, η διευκόλυνση των συναλλαγών με τους επενδυτές και η ανάπτυξη της εμπορικής δραστηριότητας διεθνώς. Μέσο επίτευξης των προαναφερθέντων η νέα κοινή γλώσσα της λογιστικής που προσφέρουν τα ΔΠΧΠ.

Η πρώτη εφαρμογή έδωσε αναμενόμενα αποτελέσματα. Πιο συγκεκριμένα, η φύση της υποχρεωτικής εφαρμογής των ΔΠΧΠ και οι ενδεχόμενες κυρώσεις προς όσους δε συμμορφώνονται με τις διατάξεις τους οδήγησαν στην τήρησή τους. Η υιοθέτηση όμως των νέων κανόνων και διατάξεων δεν ήταν χωρίς δυσκολίες. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι επιχειρήσεις ήταν ανέτοιμες για τη μετάβαση καθώς υποτίμησαν το βαθμό δυσκολίας που έκρυβε η αλλαγή και καθυστέρησαν να κάνουν τις απαραίτητες κινήσεις (εκπαίδευση στελεχών, αλλαγές προσαρμογής στα πληροφοριακά συστήματα) για την ομαλή μετάβαση. Ακόμη, τα εγχειρίδια εφαρμογής ήταν ελλιπή και αρκετές από τις διατάξεις δυσνόητες με αποτέλεσμα να μην εφαρμόζονται ορθά.

Το γενικότερο αποτέλεσμα ήταν θετικό και η υπήρξε ικανοποίηση από τη μεριά της ΕΛΤΕ ως προς αυτό. Από τη μεριά των επιχειρήσεων υπήρχαν ευχαριστημένοι και δυσαρεστημένοι καθώς ο διαφορετικός πλέον τρόπος υπολογισμού κάποιων μεγεθών σήμανε για ορισμένους κέρδη και για άλλους ζημιές. Οι κλάδοι οι οποίοι γνώρισαν θετικές συνέπειες από την εφαρμογή των ΔΠΧΠ ήταν αυτοί των τηλεπικοινωνιών, υγείας, καταναλωτικών προϊόντων. Αντίθετα, οι εταιρίες τεχνολογίας, κοινής ωφέλειας και οι τράπεζες βρέθηκαν στον αντίποδα.

Αίσθηση προκαλούν τα σχόλια των Ελεγκτών στις Παρατηρήσεις στις Εκθέσεις τις οποίες συνέταξαν. Στην πληθώρα των περιπτώσεων τα Πιστοποιητικά δίνονται δίχως να γίνεται ανάλυση της ποιότητας του περιεχομένου των καταστάσεων. Από το σύνολο των εταιριών που εξετάστηκαν στην παρούσα μελέτη για το έτος 2005 καθώς και από τα ευρήματα για το έτος 2006 (από την έρευνα που διεξήγαγε η Grant Thornton) στο σύνολο των εισηγμένων, παρατηρείται χαλαρότητα στο ζήτημα αυτό. Σπανίζουν τα περιστατικά με αρνητική γνώμη του Ελεγκτή. Στην πληθώρα των περιπτώσεων δίνεται απλά η συγκατάθεσή του για το περιεχόμενο των καταστάσεων και το βαθμό συμμόρφωσης με τα ΔΠΧΠ. Σε κάποιες περιπτώσεις γίνονται σχόλια τα οποία εφιστούν την προσοχή των ενδιαφερόμενων. Εντούτοις, συνήθως τα σχόλια αυτά σχετίζονται κυρίως με την απουσία του φορολογικού ελέγχου για τις προγενέστερες διαχειριστικές χρήσεις, την ύπαρξη χαμηλών ιδίων κεφαλαίων και σε εκκρεμείς δικαστικές διαμάχες, με σκοπό να τονίσουν τις ενδεχόμενες αλλαγές που θα επέλθουν μελλοντικά από την έκβασή τους. Δεν παρατηρούνται σχόλια για το βαθμό τήρησης των Προτύπων, τα λάθη ή και τις παραλείψεις που έγιναν λόγω της μετάβασης, και τον επηρεασμό των οικονομικών μεγεθών.

Παρόλα αυτά η ανταπόκριση στο νέο θεσμό ήταν ικανοποιητική. Η πρώτη προσπάθεια έγινε με θέληση, κόπο από τη μεριά των επιχειρήσεων και των στελεχών αλλά και ελαστικότητα από τη μεριά των ελεγκτών. Το έργο των τελευταίων θα κριθεί σε βάθος χρόνου αλλά και άμεσα μέσω των ελέγχων από τη μεριά της ΕΛΤΕ, για να διαπιστωθεί η ακεραιότητα, η αμεροληψία και η αυστηρότητα των τελευταίων. Άλλωστε, όπως κάθε μεταβατική κατάσταση έτσι και αυτή έχει τις ιδιαιτερότητες και δυσκολίες της. Η ελαστικότητα στην αρχή ίσως και να αποτελεί απαραίτητο βοήθημα στο στάδιο της αλλαγής και να λειτουργήσει ενθαρρυντικά στο ηθικό των εμπλεκόμενων οι οποίοι βρήκαν εμπόδια για να φέρουν εις πέρας την αναδιαμόρφωση των οικονομικών καταστάσεων.

Υπάρχουν σαφώς και περιθώρια βελτίωσης για όλους. Ο IASB οφείλει να βελτιωθεί ως προς το περιεχόμενο των διατάξεων και τις επεξηγήσεις τις οποίες προωθεί. Οι επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν το ζήτημα με την ίδια και μεγαλύτερη ωριμότητα μαθαίνοντας από τα λάθη τα οποία έκαναν και εστιάζοντας στα μακροπρόθεσμα οφέλη, χωρίς να αποθαρρύνονται από την ενδεχομένως δυσμενή τρέχουσα κατάσταση. Οι ελεγκτές να αναζητήσουν την ποιότητα στο έργο τους και σε περίπτωση στην οποία οι έλεγχοι από την πλευρά της ΕΛΤΕ, δείξουν μη

ικανοποιητική απόδοση σε αυτό να δρομολογήσουν τις αλλαγές που θα τους συσταθούν και να τις κάνουν πάγια τακτική τους.

Το πρώτο βήμα έγινε με την απόφαση μετάβασης στα ΔΠΧΠ για όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό το οποίο απομένει είναι ο συνεχής αγώνας όλων για εξέλιξη έτσι ώστε οι στόχοι του εγχειρήματος του IASB να πραγματοποιηθούν και να μπορέσουν οι ενδιαφερόμενοι να επωφεληθούν από τα θετικά αποτελέσματα. Η συνεχιζόμενη εξάπλωση και αποδοχή των ΔΠΧΠ διεθνώς αποτελεί σπουδαία απόδειξη και επιβεβαίωση της αξίας τους και εργαλείο ενθάρρυνσης για εντατικοποίηση της προσπάθειας.

5

Βιβλιογραφία - Πηγές

Ahmed K., Goodwin J. “An empirical investigation of earnings restatements by Australian firms”, *Accounting and Finance*, 2007, Vol. 47, pp. 1-22

Armstrong C., Barth M., Jagolinzer A., Riedl E., “Market Reaction to the Adoption of IFRS in Europe”, Stanford GSB and Harvard Business School Working Paper, 2007

Ashbaugh H., Pincus M., “Domestic Accounting Standards, International Accounting Standards, and the Predictability of Earnings”, *Journal of Accounting Research*, Vol.39, Iss. 3, pg 417, 2001

Ball R., “International Financial Reporting Standards (IFRS): Pros and Cons for Investors, *Accounting and Business Research*, pg 5, 2005

Barth M., Landsman W., Lang M. “International Accounting Standards and Accounting Quality”, Stanford Graduate School of Business , University of North Carolina at Chapel Hill - Accounting Area and University of North Carolina at Chapel Hill, Working Paper Series, 2005

Bushee B., Leutz C. , “Economic consequences of SEC disclosure regulation: Evidence from the OTC bulletin board”, *Journal of Accounting and Economics*, Vol.39,Iss.2, pg233, 2005

Carins D., “IFRS Effective?”, *Accountancy*, 2007

Diaconu P., “Impact of globalization on International accounting harmonization”, Academy of Economic Studies Bucharest, Working Paper, 2007

Diaconu P., “Harmonization of the International Accounting System”, Academy of Economic Studies Bucharest, Working Paper, 2007

DeFond M., Jiambalvo J. “Incidence and Circumstances of Accounting Errors”, *The Accounting Review*, 1991, Vol. 66, pg. 643

Durnev A., Manqen C. “Erroneous accounting and the efficiency of industry Investment”, McGill University - Faculty of Management and Concordia University - John Molson School of Business, Working Paper, 2007

GAO, “FINANCIAL RESTATEMENTS Update of Public Company Trends, Market Impacts, and Regulatory Enforcement Activities”, *Report to the Ranking Minority Member, Committee on Banking, Housing, and Urban Affairs, U.S. Senate*, 2006.

Gassen J., Shellhorn T. “Applying IFRS in Germany – Determinants and Consequences”, *BFuP*, Vol. 58, Iss. 4, pg. 365, 2006

Geac, “IFRS: Benefits and Impact on Financial Reporting Systems”, May 2004

Grant Thornton, “Έρευνα για τις επιπτώσεις εφαρμογής των ΔΠΧΠ στις εισηγμένες για τη χρήση 2006”, 2007.

Grant Thornton, “Οι επιπτώσεις των IFRS από την πρώτη εφαρμογή τους στις εισηγμένες εταιρείες στο Χρηματιστήριο Αθηνών”, 2005.

Grant Thornton- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, “Πόσο έτοιμες είναι οι ελληνικές επιχειρήσεις να εφαρμόσουν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Παρουσίασης”, 2003.

Griffin P. “A League of Their Own? Financial Analysts’ Responses to Restatements and Corrective Disclosures”, *Journal of Accounting Auditing and Finance*, Vol. 18, Iss. 4, pg 479, 2003.

Hope, Jin, Kang, “Empirical Evidence on Jurisdiction that adopt IFRS”, *Journal of International Accounting Research*, Vol.5, Iss. 2, pg 1,2006

Kinney W., McDaniel L., “Characteristics of firms correcting previously reported quarterly earnings”, *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 11, Iss. 1, pg. 71, 1989

Koonce L., Mercer M., “Using Psychology Theories in Archival Financial Accounting Research”, *Journal of Accounting Literature*, Vol. 24, pg 175, 2005.

McGee R., Preobragenskaya G., “Problems of Implementing International Accounting Standards in a Transition Economy: A Case Study of Russia”, *presented at the 8th International Conference on Global Business and Economic Development, Guadalajara, Mexico*, 2004.

Nobes C., “Developments in the International harmonization of Accounting”, *The New Library of International Accounting* 4, 2004

Palmrose Z- V., Richardson J., Scholz S. “Determinants of market Reactions to Restatement Announcements”, *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 37, Iss. 1, pg. 59, 2004

Richardson S., Tuna I. ,Wu M., “Predicting earnings management: The case of earnings restatements”, Barclays - Barclays Global Investors (BGI) , University of Pennsylvania - The Wharton School and Hong Kong University of Science & Technology - Department of Accounting Working Paper Series, 2003.

Roberts C., Weetman P., Gaurdon P., “International Financial Accounting – A Comparative Approach”, *Prentice Hall*, 2nd Edition, 2002.

The Russian Corporate Governance Roundtable “Implementing International Financial Reporting Standards IFRS in Russia: 25 Recommendations to facilitate the transition to IFRS”

Wu J., Zhang I., “Voluntary IAS and US GAAP Adoption by Continental European Firms: The Role of Labor Unions”, University of Rochester - Simon School and University of Minnesota - Twin Cities Working Paper Series, 2007

Xu T., Najand M., Ziegenfuss D. “Intra- Industry Effects of earnings Restatements Due to Accounting Irregularities” , *Journal of Business Finance and Accounting* , 2006, Vol. 33, pp. 696 – 714

Zeff S., Dharan B., “Readings and Notes on Financial Accounting- Issues and Controversies”, *McGraw Hill Inc.*, 1994

Αμπατζίδη Χ., “Αντιμετώπιση των προβλημάτων της πρώτης εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ) ”, Έψιλον 7, 2006

ALMA-ΑΤΕΡΜΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, Ετήσιο Δελτίο Χρήσης 2005, www.almaatermon.gr

ALTEC A.B.E.E., Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις 2005, www.altec.gr

COMPUCON ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις 31 Δεκεμβρίου 2005, Έκθεση Ελέγχου Ορκωτού Ελεγκτή, www.compucon.gr

MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ Α.Ε., Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις 2005, www.mls.gr

ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ, Ετήσιο Δελτίο Εταιρικής Χρήσης 2005, www.aget.gr

ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε., Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις 2005, www.aktor.gr

ΑΦΟΙ ΑΝΕΖΟΥΛΑΚΗ Α.Ε. ΒΑΦΕΙΑ-ΠΛΕΚΤΗΡΙΑ «ΦΙΕΡΑΤΕΞ Α.Ε.»
ΕΤΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΧΡΗΣΗΣ 2005, www.fieratex.gr

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΙΚΡΟΓΕΥΜΑΤΑ ΑΒΕΕ Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις 31
Δεκεμβρίου 2005, www.gregorys.gr

ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε., Ετήσιο Δελτίο 2005, www.euroconsultants.gr

ΚΡΕΚΑ Α.Ε., Ενημερωτικό Δελτίο 2005, www.kreka.gr

ΛΑΝΑΚΑΜ Α.Ε., Ετήσιο Ενημερωτικό Δελτίο, www.lanakam.gr

ΤΕΡΝΑ Α.Ε., Ετήσιο Δελτίο 2005, www.terna.gr

ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ Α.Τ.Ε., Ετήσιο Δελτίο 2005, www.pantechniki.gr

ΠΕΤΖΕΤΑΚΙΣ Α.Ε., Ετήσιο Δελτίο 2005, www.petzetakis.com

**ΔΔΠ: Αγκάθια η ανεπάρκεια ελληνικής βιβλιογραφίας και καταρτισμένων
στελεχών**, Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ ΟΝ ΛΙΝΕ Δευτέρα, 7 Μαΐου 2007 16:20

http://www.mnec.gr/el/press_office/istoriko_arxeio/deltia_typou/DeltiaTypou/2002-07-09.html

<http://www.euro2day.gr/articles/71746/>

http://www.e-forologia.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=2112&Itemid=699

http://www.e-forologia.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=1595&Itemid=699

<http://www.eneiset.gr/files/images/040328%20ΔΔΠ.gif>

[http://www.pwc.com/extweb/pwcpublishings.nsf/docid/C3BF9E1D004ADB4985257102000EE489/\\$file/17600_Moving_v3_CG2012.qxd.pdf](http://www.pwc.com/extweb/pwcpublishings.nsf/docid/C3BF9E1D004ADB4985257102000EE489/$file/17600_Moving_v3_CG2012.qxd.pdf)

<http://www.iasplus.com/country/useias.htm>

<http://www.capital.gr/news.asp?details=117235>

<http://www.capital.gr/news.asp?details=236112>

http://www.e-forologia.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=2015&Itemid=699